

Eugenie Marlitt

Kékszakáll

Eugenie Marlitt
Kékszakál

Első fejezet

Egyfogatú állt meg a kisajtó előtt, amelynek vasrácsa betekintést engedett a kertbe. A nyomorúságos alkotmány épp akkor érkezett meg nagy sietve a kertajtó elé, s ezzel bizonyosságot szolgáltatott arról, hogy a kehes, öreg gebe, a sárgára festett kocsi távolról sem annyira elhasznált, amilyennek látszik. A gyűrött, poros kocsifedélnek valóságos jótétemény volt a záporosó, amely szakadatlanul zuhogott, a finom bőrönd viszont, amelyet hátul, az ülés mögé kötöztek, megszenvedte, mert a kocsitető bőrredőiből piszkosszürke patakocskák csörgedeztek le rá. A ló nyerítve és haragos dobogással tiltakozott az önkényszerű fürdő ellen. Pedig megtanulhatta volna a kocsisától, hogyan alkalmazkodják nyugodtan és méltósággal az elkerülhetetlen kényelmetlenségekhez. A nagyfejű fiú nagyokat csattogtatott a bakon ostorával, de azért türelmesen várta a csuromvizes sapkája alatt, míg benn a kertben felfigyel valaki az ostorpattogtatásra. A kocsi utasa azonban nem volt olyan türelmes, mint a kocsis, mert amikor a sok ostorpattogás után még mindig nem mozdult semmi a kertajtó mögött, keskeny női kéz nyúlt ki a bőrtakaró alól, amely a kocsi ablaknyílását befődte. A finom ujjak, amelyeket ezüstszürke kesztyű ölelt körül, olyan szorosán rájuk tapadt, hogy még a körmök kecses mandulaformája is rárajzolódott, határozottan türelmetleneknek látszottak. Idegesen igyekeztek azon, hogy a merev szíjat, amellyel kívülről a bőrtakarót megerősítették, kifúzzék, de hiába. Végül is visszahúzódott a kéz, hogy bent a kocsiban haragosan ökölbe szoruljon. Ebből a mozdulatból nyugodtan lehetett következtetni tulajdonosa kelletlen érzésére.

Ugyanakkor azonban a kocsis újra megpattogtatta ostorát, és ezúttal végre felfigyeltek a jelre. Távolról csöngetés hallatszott, majd gyors léptek közeledtek a csikorgó kavicsos úton. Csakhamar hatalmas, piros esernyő jelent meg a kertajtó mögött, alatta szikár öregemberrel, aki csikos mellényt és ódivatú, hosszú kabátot viselt. Furcsán nyomott, csúnya arcát kétfelől merev állógallér szegte, ami arra kényszerítette, hogy minden fejmozdulatát egész testével kövesse. Vizsgáló tekintetet vetett a rácson keresztül a kocsira, aztán kinyitotta a kaput, megragadta a makacs szíjat és ugyanakkor tiszteletteljes hangon kiáltott vissza a kertbe:

– Igen, igen, asszonyom, tényleg Christian jött meg Neudorfból.

Szép, magas asszony lépett ekkor a kapuba. Arcán örvendező izgalom és várakozás látszott, de a nyomorúságos kocsi láttán ez a vidám kifejezés azonnal eltűnt róla. Kipirult homloka elsötétedett, ajka köré pedig, amelyet fekete bajuszka árnyékol be, halványan kelletlen vonás ült.

– Mi ez?! – kiáltott rá az ijedt kocsisra. – Megbolondult a gazdád?

Nem szégyelli magát, előkelő, fiatal hölgyet ilyen nyomorúságos alkotmányba ültetni?

Ez alatt a piros ernyős ember megoldotta a szíjat, fellebbentette a bőrtakarót és kinyitotta a kocsiajtót. Mögötte bájos női láb merészkedett rá a kocsihágcsóra. Mint undok bábból a színes pillangó, könnyű leányalak röpült ki a rozoga kocsiából, hogy a következő pillanatban két gyengéd kar ölelje át az udvari tanácsosné nyakát.

– Ne haragudj a jó öreg postamesterre, Bäbe néni! – sírt is, nevetett is a fiatal lányka. – Nem akarta megengedni, hogy tovább utazzam, mert minden lova és kocsija úton van. De én már nagyon kívántalak látni és addig kértem, könyörögtem neki, míg ki nem vontatta ezt az alkotmányt a fészerből, ahol hosszú évek óta gyászolja elvesztett ifjúságát. Néni, drága, jó nénikém! Ne félj, eger egy sincs benne, különben inkább gyalog jöttem volna ide.

Bäbe néni nevetett és boldogan ölelte magához a lánykát. Ez a mozdulat fájdalmas meglepetést kelthetett volna azokban, akik Bäbe nénit nem ismerik. A durva, kockás háziruha egyik ujja lankadtan simult oldalához: bal karja hiányzott. Jobbjával, amelyben átázott esernyőt tartott maga fölé, annál hevesebben szorította keblére a gyengéd lányalakot és egyenesen furcsa látvány volt, ahogy nagy, férfiasan merész vonású feje ráhajolt a lányka gyengéd fehér arcára.

– Nos, gyorsan be a házba! – szólt az öregasszony. – Már úgy is átáztál. Utazáshoz igazán nem feltétlenül kell selyemruha. És hogyan akarsz végigmenni papírvékony talpú cipődben a nedves, kavicsos úton? Sauer majd bevisz a házba.

A vörös esernyős férfi már közeledett is és a legnagyobb komolysággal kiterjesztette hosszú karját, de a lányka nevetve menekült el előle.

Ugyanabban a pillanatban előkelő fogat robogott el a kertajtó előtt. A kocsiajtó tükröablakait behúzott selyemfüggönyök takarták. A bakon, a kocsis mellett, libériás néger ült. A kocsison meglátszott a maga rendjének egész kíméletlensége, amely különösen akkor feltűnő, ha mögötte a kocsiiban gazdag, előkelő emberek ülnek. Egyeduralkodónak érezhette magát a széles országúton, mert olyan közel robogott a végelgyengülésben szenvedő postakocsi mellett, mintha ott sem állt volna, akár csak a parasztlegény, aki időközben leszállt a bakról, hogy a lovak körül foglalatostkodjék. A fiú egy nagy ugrással menekült meg a lovak patái és az előkelő fogat kerekei alól. Ijedtében elállt a szava, de nem is kellett beszélnie, beszélt helyette a tanácsosné, aki azonnal mellette termett és védelmébe vette.

– Micsoda dolog ez? – szólt rá erőteljes, messze ható hangon a kocsisra. – Magára uszítom ezért a szemtelenségért a rendőrséget.

A kocsis oda sem hederített, a néger azonban megfordult és

mialatt gúnyosan rámosolygott a hölgyre, szája elhúzódott, s vakítóan fehér fogsora villant elő. Kevéssel később a kocsi a szomszédos birtok bejáratánál eltűnt.

– Íme, ez a következménye annak, ha ilyen szánalmas alkotmány áll az ember ajtaja előtt – fordult a hölgy inasához, aki belepirult a felháborodásba. – Ez újra víz a szomszédok malmára. Menjen a házba – folytatta most már nyugodtabban – és hozzon ennek a fiúnak egy pohár bort. Megártott neki az ijedség. Rozogábbnak látszik, mint vízözön előtti kocsija.

Sauer elsietett, és visszaindult a tanácsosné is. Az eső hirtelen alábbhagyott. Már csak szitált. Súlyosabb cseppek csak a fák ágairól estek. Az imént megérkezett fiatal hölgy terebélyes fa alatt állt és nagy, csodálkozó szemmel látta, hogy távolléte óta a magas sövénykerítésen túl, hófehér falú, új ház épült.

– Könnyelmű voltál, az is maradsz mindig, Lilly! – fordult hozzá a nénje. – Nem tudod, hogy ahol állsz, az egész kert leghuzatosabb helye?... Kérlek, gyermekem – folytatta izgatottan, mikor észrevette, hogy a lányka a túlsó házat figyeli –, ne nézz át. Kérlek, de komolyan, tégy úgy egész ittléted alatt, mintha a mi kerítésünkkel megszűnnék a világ és azon túl csak légüres tér volna. Ha azt akarod, hogy jó barátok maradjunk, nem szabad tudomást vened róla, akármi történik is odaát. Megértettél, Lilly?

A lányka szeme még jobban kitágult, de csakhamar kedvesen elmosolyodott, meghajolt nénje előtt és kezét fülére és szemére tette, annak jeléül, hogy se nem lát, se nem hall majd.

– Egyelőre csak annyit – magyarázta a tanácsosné, miközben ernyőjével az új ház felé mutatott hogy odaát naponként új szöveget kovácsolnak koporsómhoz... Most menj, hogy mielőbb fedél alá kerülj... Emeld fel a szoknyádat. Nem látod, hogy az út tele van víztócsával?

Lilly pajkos tekintetet vetett nénje hatalmas, szikár alakjára. Igazán nem látszott a szomszédok bosszantásaitól szenvedőnek – aztán felkapta szoknyáját és megindult az eléggé meredek, kavicsos úton a ház felé. Az ajtóban jól táplált, kövér macskát kapott el, amint az éppen lustán a házba igyekezett, hátsó lábára állította és addig táncolt vele ide-oda, míg nénje nevetve, de tréfásan fenyegetőzve felemelt mutatóujjal meg nem jelent az ajtóban és az öreg szakácsnő rémülten ki nem rohant a konyhából, hogy asztmában szenvedő kedvencét kiszabadítsa a pajkos táncosnő kezéből.

Falk tanácsosné általános rokonszenvnek és közkedveltségnek örvendett Riebeck város lakosai között. Ha a mód, ahogyan az emberek szemébe mondta az igazságot, nem is volt a légtapintatosabb és a leghízelgőbb és ha mindig eréllyel és elhatározottsággal kelt is védelmére azoknak, akiknek jó hírét a kisvárosi pletyka kikezdte, mégis mindenki szerette, mert ezek a

fogyatékoságai eltörpültek a nagylelkűség mellett, amellyel nagy vagyonával jótékonykodott. Tenyere és ajtaja mindig nyitva volt a szorongatott emberek számára, barátai, ha zavarba vagy bajba jutottak, mindig feltétlenül számíthattak segítségére és meghallgatásra. Nem volt a városban gyermek, aki legalább egyszer ne evett volna gyümölcsöt és kalácsot a tanácsosné asztalánál és ne hempereghetett volna a kert pázsitján. Így aztán Falk asszony mindenkinek nénikéje lett.

És ez az asszony, akinek meleg, könnyörületes szíve és erős, rendíthetetlen igazságérzése volt, természetes emberi jogaiban csorbultan jött a világra: fél karral született. A gonoszság abban az isteni törvényben kereste ennek az igazságtalanságnak a magyarázatát, amely szerint az Isten az apák bűneit a gyermekeken torolja meg. Tudni vélték, hogy a boldogtalan gyermek atyja házasságot ígért egy szegény lánynak és azzal hívta ki maga ellen a sorsot, hogy az egyre fogadkozott: a Mindenható fossza meg karjától és lábától, ha megszegi szavát. És megszegte. A fél karú gyermek a rosszindulatú pletyka szerint ennek az istenkáromló fogadkozásnak a beváltása volt. Senki sem esküdött meg természetesen a pletyka és az ahhoz fűzött következtetés valódiságára és helyességére, és az nem is jutott el sohasem a szegény, fogyatékos teremtés füléhez. Egyetlen gyermeke volt atyjának, aki imádta és akitő is szíve egész hevével szeretett. Csak azért, hogy jövője felől megnyugtassa atyját, halálos ágya mellett kezét nyújtotta házuk régi barátjának. De rövid, boldog házasság után férje is hamarosan meghalt és azontúl egyedül élt az özvegy az atyai házban, és csak két mintaszerű alkalmazott osztotta meg vele magányát: az öreg Sauer és Dora, a hatvanéves szakácsnő.

A ház a városon kívül állt. Az országút, amely a tornyos városkapunál kezdődött, jó darabot futott, míg elérte a hegyet, amely tar fejével az egész környéket uralta, lábát azonban messze előrenyújtotta, hogy a tanácsosné házának helyet adjon. A ház öreg volt és csúnya. Két hatalmas kéményével az óriási cseréptető úgy elterpeszkedett az emeletes házon, mintha azt csak az ő kedvéért építették volna. Néhány vastag törzsű vadszőlő befonta ugyan indáival a falat, mégis szabadon hagyott egyes részeket, úgyhogy a zöld levelek alól kilátszott a dísztelen fehér festés és az ablakok ódon, barna fakerete. És mégis kedves és otthonos volt a ház a zöld pázsiton, az erdő árnyékában, amely a romantika leheletével lengte körül. Régi vadászkastélyok burkolóznak be ilyen regényes légkörbe. Ha az ember messze került el a háztól, úgyhogy a hegy egész alsó részét átláthatta, a közelségnek ez a bűvköre természetesen eloszlott, és a ház minden csúnyasága szembeötlött.

Közvetlenül a tanácsosné háza mellett magas, élő sövény kerítéssel elválasztva pompás, új ház díszlett. A főépület csaknem lapos tetejéből négyszögletes, tompa torony emelkedett ki egy

újabb emelet magasságában. A toronyfal egész szélességében ablakok fénylettek, amelyeknek drága üvegfestésein színesen tört meg a napsugár. Mintha az északi szél minden hidegségét és élet a tanácsosné kertjében tombolná ki és nem merészkednék át a zöld sövényen a túlsó kertbe. Ideát káposzta- és kelfejeket rázogatót, ápolatlan pázsiton és magasra szökött réti virágokon siklott tovább, a kerítésen túl babérfák levelei, gránátalma- és narancsfák koronái között susogott, hogy e délszaki fák könnyű szirmú virágait a széles teraszra és a kertbe vezető márványlépcsőre szórja. A tanácsosnénál a kút vize egyszerű deszkacsövön át ősrégi mohos kőtartóba csurgott, odaát díszkutakból magasra szökött a víz és ezüstös cseppjeiket szerteszéjjel szórták a rövidre nyírott illatos pázsiton és a valóban keleti pompájú virágágyakon. Mintha az öreg ház cserépteteje alatt a német mondák komoly árnyéka húzódt volna meg, a kerítésen túl pedig a délvidék vidám költészete rendezett volna be magának derűs hajlékot.

Régen az új ház helyén a tanácsosné házához teljesen hasonló épület állt. A zöld sövény sem vont határvonalat a két épület közé. Helyette szép vadgesztenyefasor lejtett le a hegyről, hogy lent a magas kapuba torkolljon, amely akkor még az egyetlen volt az egész nagy falkerítésen. A házakban családjukkal unokafivérek laktak, Erich és Hubert Dorn. Nagyon tekintélyes, gazdag emberek voltak. Viszonyuk mintaszerű volt. A férfiak békében és szeretetben éltek egymással, a gyermekek szerették is egymást, civódtak is, az anyák pedig elég okosak voltak ahhoz, hogy a gyermekeket civódásaikkal magukra hagyják. A kertet együttesen használták és nyáron mindig együtt is étkeztek a kerti házban, amely a fasor végén állt. Egyszer csak mégis közbük tolakodott a civódás szelleme. Gyűjtőszendély hatalmasodott el a két családfőn, hogy irigységgel telítse meg lelküket. Ez a szendély kedves, régi családi képeket tüntetett el a falakról és öreg, megsötétedett olajfestmények aggodalmát helyettük. A háziasszonyok kedves fehérműszekrényeit távoli sarkokba száműzték, hogy helyet adjanak régi fegyverekkel teli, magas üvegszekrényeknek. A kedélyes türingiai házba bevonult a régi Egyiptom, és a férfiak az érthetetlen hieroglifák között elfeledkeztek a valóságos életről.

Kezdetben az asszonyok csak nevettek férjeik váratlan gyűjtési mániáján. De lassanként félelemmel és aggodalommal telt meg szívük, amikor látták, hogy a férfiak, akik addig oly békésen megvoltak egymással, egy-egy újabb szerzeményük értékén vagy értéktelenségén órákig hevesen vitatkoztak. Ijedten látták hol az egyik, hol a másik férfi arcán a sápadt irigységet vagy a győzelmes kárörömet, aszerint, ahogy egyikük értékes, új szerzeményhez jutott, vagy a másik drága pénzen vásárolt régisége értéktelennek bizonyult. A civakodások mind hevesebbek és elkeseredettebbek lettek, a kibékülés pillanatai pedig ritkábbak és rövidebbek. Később

már az is megtörtént, hogy rövid, szenvedélyes szócsata után az ebédlőasztal mellől is felugrottak. A hirtelen haragú Erich ilyenkor nagyot ütött az asztalra, úgyhogy a tányérok és poharak vad táncot jártak rajta, aztán kirohant a kerti házból.

A száműzött egyetértés árnyéka egy ideig még panaszosan bolyongott a kertben, de aztán örökre elmenekült. Meghalt Hubert feleségének egyik rokona, és neje lett az általános örökös. A nagy vagyonnal együtt csodálatosan szép Van Dyck-kép is került Hubert Dornék házába. Az asszony a képet férjének ajándékozta, és az boldogan és büszkén sorozta be műkincsei közé. Hubert műgyűjteménye volt a két rokon folytonos civakodásának forrása. Sok volt közte a selejtes darab is és összeállítása sem vallott műértő szemre. A gyűjteménynek ezeket a gyengéit Erich, aki maga is csinosan festett, állandóan ócsárolta. Az ő gyűjteményén a művészi ízlés választékossága érződött. De a maga diadalának tudata kártyavárként omlott össze, amikor odaát, a sokszor becsmért másolatok között, váratlanul megjelent a drága eredeti. Erichnek nem volt Van Dyckja. Sápadt arccal – Hubert azt állította, hogy a düh és keserűség el is torzította – állt meg a kép előtt. Hiába vizsgálta, fájó szívvel kellett megállapítania, hogy a kép valódi. Sötét arccal nézte attól fogva a barátok és ismerősök búcsújárását a szomszéd házban. Valamennyien a bájos lányarc csodálására jöttek, amelyet valamikor régen mesteri kéz varázsolt vászonra. Nem evett, nem aludt többé. Unokabátyjával való minden találkozása lázas izgalomba hozta, mert hisz az mindig a képről beszélt neki. Végül félenken kerülte tekintetét is. Nem nézhetett a szemébe, mert abban egyre izzott a győzelmes káröröm.

Egyszer reggel az ijedség és az elkeseredés kiáltása verte fel Hubert Dorn házának csendjét. Ahol még tegnap is két édes leányszem ragyogott, most üres falfelület meredt Hubertra. Eltűnt a kép. Tulajdonosa magánkívül volt. Esküdözött, hogy kincse csak egyetlen házzal tévedt arrébb. Erichtől követelte vissza. Rettentő jelenet támadt a két férfi között, és ez felzaklatta a nők szenvedélyeit is. Még sohasem tobzódott úgy a gyűlölet a két család között, mint ebben a szerencsétlen órában. Gyűlöletes szavakat váltottak egymással, hogy aztán örökre szakítsanak.

Még ugyanaznap munkások jelentek meg a fasorban. Az út közepe táján hatalmas cölöpöket vertek a földbe, a gesztenyefák egymás után dőltek ki a fejszék csapásai alatt. Aztán szorosan egymás mellé bokrokat ültettek. Már másnap öntözőkannákkal jelentek meg az újonnan ültetett bokroknál a két család gyermekei itt és túl, és szaporán öntözték, hogy az elválasztó sövény „felnőjön az égig!”.

Így keletkezett a zöld kerítés. És annak az arányában, ahogy a bokrok mind mélyebbre eresztették gyökereiket, fölül pedig nőttek és terjedtek, úgy fonta át a gyűlölet a gyermekek szívét és nőtt föl

velük együtt. Nem változtatott ezen a természetellenes helyzeten Erichnek néhány évvel később szélhűdés folytán bekövetkezett halála sem. Özvegyét, aki szenvedélyesen szerette, halála után nem látta többé mosolyogni senki. Mélységes elkeseredéssel gondolt mindig „azokra odaát”, akik férje utolsó éveit megkeserítették és becsületét beszennyezték. Még előrehaladott éveiben sem hegedt be ez a seb. Szeme, amelyben régen felszáradt már a könny, engesztelhetetlen gyűlölettől izzott, amikor egyetlen unokájának – ez volt Bäbe néni – a szerencsétlen történetét elmesélte. A gyermek szinte az anyatejjel szívta magába a szomszéd háztól való félelmét, és hamarosan megbizonyosodott arról, hogy odaát is tovább burjánzik a gyűlölet.

Hubertnek is voltak unokái. A gyermekeket előkelő nevelésben részesítették. Francia nevelőnőt is tartottak mellettük. A játszó gyermekek lármája áthallatszott a csendes kertbe, ahol a magányos Bäbe játszott vagy a lepkéket hajszolta egészen a félelmes sövénykerítésig, amelyen a pillangók, a gyermek nagy csodálkozására, félelem nélkül átröpültek. A gyermek meg-megállt néhány pillanatra a kerítés mellett és csodálkozással figyelt az idegen szavakra, amelyek túlról áthallatszottak.

Ilyen alkalommal történt egyszer, hogy a sövény bokrai hirtelen szétváltak és közöttük dacos fiúarc jelent meg, amelyből két, sötét, csintalan szem csillogott felé. A fiú néhány pillanatig szótlánul nézett az ijedt gyermekre, aztán elfintorította arcát.

– Ah, milyen csúnya kislány vagy! – kiáltotta. – Csak fél karod van! Isten büntetése, ahogy nagymama mondja... Nálatok van a kép... Képtolvaj, képtolvaj!

Bäbe néni még öreg napjaiban is elpirult, visszaemlékezve arra, hogy a sértés pillanatában követ kapott fel a földről és a fiú felé dobta, aki erre gúnyos nevetéssel villámgyorsan eltűnt a kerítés mögött.

Ez az eset kitörölhetetlen hatással volt rá. Benne is gyökeret vert a keserűség, és ezzel a harag újabb generációra tolódott ki. Az unokák éppen olyan kevésbé hajlottak a megbékélésre, mint hajdan haragos nagyapáik.

Múltak az évek. Hubert utódai korán szálltak sírba, annak az egynek kivételével, aki Bäbe néni gyermekszívét olyan mélyen megsebezte. Előkelő családból való ifjú hölgyet vett el feleségül és hétevi házasság után pénzére és nemességére büszke feleségének kívánságára a kisvárosból nagyvárosba költözött át. A házat és a kertet bérbe adta, és így a sötét démon, amely olyan hosszan tartotta megszállva a két házat, végre összevonta szárnyait. Mintha a fák és bokrok is fellelegzettek volna, mikor odaát az utolsó bőröndöt is kivitték a házból. A zavartalan nyugalom hosszú évei következtek ezután, míg csak fel nem épült túl a kerítésen a modem ház és gúnyosan át nem nézett a csendes kertbe, hogy újra

bosszúsággal töltse el Bäbe nénit.

Az udvari tanácsosné órákra elvesztette jókedvét, ha valaki a gyűlölt szomszédságra emlékeztette. Ma azonban nem bántotta a cselédség szemtelensége sem, és sugárzó arccal, mosolyogva nézett a fiatal lány után, aki könnyű lábbal sietett be előtte a házba. Lilly legkedvesebb ifjúkori barátnőjének gyermeke volt, és a kislány Berlinből, ahol szülei laktak, régebben évenként eljött Bäbe nénihez, hogy nála töltse a nyári hónapokat. A gyermek egészséges volt ugyan, csak gyöngye és törékeny, és szülei azt akarták, hogy az üde türingiai levegőn megerősödjék. Az utolsó három évben azonban nem jöhetett el. Édesanyja meghalt és apja a gyász és fájdalom első éveiben nem akart megválni gyermekétől. Csak most engedte útjára, Lilly sürgető kérésére. A lányka már nagyon vágyódott Bäbe néni után, aki édesanyjánál is jobban szerette. Ez magyarázta türelmetlenségét és halálmegvető bátorságát, amellyel a vasútállomáson a postamester rozoga kocsijába szállt.

Lilly most régimódi, kényelmes karosszékben ült. Fekete selyem utazóruháját világos muszlinruhával cserélte fel. A ruha puha ráncokban omlott el alakján. Gyenge tagjai, ahogy a székek magába roskadt, szinte lebegtek a párnák között. Mintha sötét hajfonatait is nehezeknek érezné karcsú nyaka. Feje hihetetlenül dús hajának súlya alatt könnyedén hátrahajlott. A nyugalomnak és odaadásnak ezeknek a pillanataiban senki sem sejthette volna, hogy ez a gyengéd alak váratlanul acélos energiával is megtelhet, a bágyadtság pedig a fiatalos csintalanságnak és akaratosságnak ad helyet arcán. Éppúgy nem kereste volna senki a könnyen ívelt homlok mögött azt az akaraterős szellemet, amely olyan csodálatos módon uralkodott az egész gyöngye alakon.

Tekintete ebben a pillanatban lassan, vizsgálódva siklott végig a szobán. Aztán elégedetten bólintott fejével és nevetett, mint a gyermek, aki hosszú távollét után újból hozzájut kedves játékszeréhez. Igen, minden a régi még. Ott áll a csodálatos kerevet magas lábaival és vaskos pehelypárnáival. Tisztán emlékezett, hogy a négy óriási párnának nehéz, zöld selyemből volt a huzata, előregedett pompájukat azonban vastag, elpusztíthatatlan szövetből való védők óvták. A piros és kék jácintok ott a sima, fényes komódokon semmit sem vesztek szépségükből, ami nem csoda, hisz ugyanabból az anyagból voltak, mint a kis falusi kántor, aki közöttük hegedült, mint a gyöngéd pásztorleányka, aki sokéves mosollyal kukkantott elő virágdíszes szalmakalapja alól. Meisseni porcelánfigurák mind. Megkímélte az idő a két pávatoll legyezőt is, amelyet a nagy tükör mögé tűztek. Maga a tükör még mindig a nagymama olajfestésű képét tükrözte vissza, amely a szemközti falon függött. Ezüstös keretének sarkaiban még mindig ott voltak a régi eljegyzési kártyák és az újévi köszöntők. És lám, az öreg Sauer is! Kabátja ujjnyival sem lett rövidebb. Hegyes, kemény gallérja is a

régi, és lábával még mindig ugyanazt a jól ismert, különös ívet írja le járás közben, amellyel régen is elhárította útjából kabátjának hosszú szárnyát és tette be maga mögött az ajtót, ha kezében vitt valamit. Régi divatú, ezüst teáskannát hozott most be a szobába és két, kínai porcelánból való értékes csészét, amelyekre olyan jól emlékezett Lilly. Az idegenszerű kép színei még élénkek a csészéken, csak az alátétlen a ragasztás erei szaporodtak meg néhányal.

Gyermekéveinek mennyi boldog emléke újult meg Lilly lelkében, mikor a teáskanna hajlott, csúnya csőréből édes illat buggyant ki és terjedt szét az egész szobában. Nem volt ugyan a drága zöld tea, amelyet Kína császára szürcsölni szokott, nem is a finom pecco (fekete tea), amelyet a nagyváros elkényeztetett gyermeke otthon iszik. Az erdei szamóca levelei tárták fel a forró vízben illatozó ereiket és ontották magukból egészséges, erősítő nedveiket. Bäbe néninél csak ilyen teát ittak, és ha az öreg Dórának jókedve volt, még egy darabka fahéjat is kevert bele.

És a régi óra mellett is ott lóg még a kalendárium, a falmagasságú óraszekrény tükörelablaka mögött pedig nyugalmasan jár ide-oda az inga aranysárga tányérja. Van bőven ideje ebben a csendes, egyhangú házban. Járhat nyugalmasan. Nem gyorsítja menetét már csak Bäbe néni rokkája iránti barátságból sem, amely fakó rózsaszínű selyemszalaggal átkötött kenderkóc mellett ott áll a középső ablak előtt a dobogón. A rokka kereke egyre zümmögött, és az inga azon a véleményen lehetett, hogy ez a zümmögés szebb harmónia a szerelmes suttogásnál is.

– Néni, ismered Ádám és Éva történetét? – kérdezte Lilly váratlanul.

A tanácsosné az ablak előtti dobogón ült és font. Fejének gyors mozdulatával lenézett a fiatal lányra és ajkára csendes mosoly ült.

– Ó, te kis buta! – mondta, hogy aztán újra folytassa munkáját.

– Csak azért ízlettek nekik annyira az almák, mert eltiltották őket tőlük – folytatta Lilly zavartalan komolysággal. – Bäbe néni, újra azon kaptam magam, hogy a toronyablakokra nézek és igyekszem kitalálni, hogy mit ábrázol rajtuk az üvegfestés. Nem helyesen tettem, mert hisz megtiltottad. A legjobb volna, ha a jövőben megakadályoznál ebben. Nincs valami öreg, vastag szőnyeged, amelyet az ablakra szögezhetnénk, vagy...?

– Még csak az kellene, hogy azok miatt még a világosságot és a levegőt is kizárjam ebből a házból! – szakította félbe Bäbe néni félig nevetve, félig bosszankodva. – Gyermekem – folytatta és abbahagyta a fonást is – megint a tréfás oldaláról nézel egy nagyon komoly ügyet. Biztosítlak, hogy ez egyáltalában nem tréfa. A Huberték gonoszsága miatt most még többet szenvedek, mint annak idején, amikor az a szemtelen fiú gyermekéveim békéjét feldúlta.

– Hogyan? Újra itt van és átpislog a kerítésen?

– Ne légy gyerek, Lilly – türelmetlenkedett most már a tanácsosné. – Az a fiú most jó hatvanas volna, ebben a korban pedig már nemigen mászkálnak át a sövényeken. Halott és meghalt a felesége is, és én már azt hittem, hogy a Huberték gögje és komisszája nem okoz újabb kellemetlenséget. És mégis! Odaát a gonosz család legifjabb sarja ütött tanyát. Kő kövön nem maradt, és nincs fűszál, amely szabadon nőhetne. Nos, ezzel édeskeveset törődnek, de annál jobban bánt, hogy szinte napról napra kellemetlenkedik nekem. Képzeld, egyszer beállít hozzám valami ügynökféle és a fiatalúr megbízásából megkérdi, nem eladó-e a ház és a kert. Válaszul alaposan kiöntöttem szívemet, és az ügynök sokkal gyorsabban jutott ki a házból, mint ahogyan bejött.

– Félek, néni, hogy nem voltál udvarias.

– Csak nem válogatom meg szavaimat, mikor ki akarják alólam rángatni atyai örökségemet?! Úgy látszik, azt hiszi az a fiatalember, hogy a győzelmes schleswig-holsteini háború, amelyet maga is végigharcolt, erre a hódításra is feljogosítja. Egyébként rossz néven vehette őszinteségemet, mert attól a pillanattól kezdve szüntelenül bosszant. Annak idején, mikor a sövényt ültették, a telek megosztása miatt súlyos összeütközések voltak, mert a kerti ház beleesett a sövény vonalába. Nagyapám és az öreg Hubert Dorn végül mégis megállapodtak úgy, hogy maradjon a kerti ház a miénk, mert nagyobb részében a mi kertünkben áll és a mi kertünkre néz az ajtaja. Most a méltóságos fiatalurat bántja az egyszerű, öreg házacska kopár fala, és szeretné, ha eltüntethetné a háznak azt a felét, amely az ő kertjébe esik.

– Micsoda, a kedves öreg kerti ház van útjában? – kiáltotta Lilly és felugrott.

Addig csöndesen ült a széken és csak lelógó lábát himbálta. Az erősen megfakult családi gyűlölet maradványai nem túlságosan izgatták. A korábbi nemzedékek kínlódásait, amelyek pedig Bäbe nénit annyira felháborították, kicsinyeseknek s nevetségeseeknek tartotta. Ezért mulatott is a néni újabb állítólagos sérelmein. Most azonban komolyan bizonyítottnak látta a szomszéd gonoszságát. Szerette a kerti házat, mint ahogyan a gyermek szereti szülei házibarátját, aki térdén ringatja, szép történeteket mesél neki és óvón tárja fölé kezét, ha büntetni akarják. Mindig szívesebben tartózkodott a nyolcszögletű öreg házacszában, mint a nagy lakóházban. Ott éltek le rövid, érdekes életüket babái is és a kedves, barátságos szobában ő volt a háziasszony, mert ott fogadhatta a városi gyermekek látogatását. Úgy is hívták a házat, hogy „Lillylak”. Az öreg falak voltak tanúi gyermeki boldogságának és szenvedélyes panaszainak is, ha odaát a nagy lakóházban a hazautazáshoz csomagoltak.

– Remélem, hogy azúttal is jól megmondta véleményedet annak

a szigorú úrnak? – kérdezte hevesen.

– Természetesen. Megmagyaráztam neki, hogy a kerti ház nagyon jó helyen áll ott, és az én hozzájárulásommal egyetlen tégláját sem mozdíthatja el. Erre beperelt.

– Ó, a gonosz!

– És igazat adtak neki. Utasítottak, hogy nyolc nap alatt távolítsam el a házat az idegen területről.

– Szörnyű! És engedelmeskedel Bäbe néni?

– Egyetlen kőhöz sem nyúlok hozzá.

A tanácsosné a nagymama képére mutatott.

– Megfordulna szegény a sírjában, ha hozzájárulásomat adnám. Végezze el a tisztelt úr a rombolást saját úri kezével. Ez ellen nem tehetek semmit.

– Meg is teszi, majd meglátja, asszonyom – szólta Dora, aki akkor lépett a szobába és friss süteménnyel telirakott tálat tett az asztalra.

–

Neki sürgős. Igen, ha nem nyílnék ablak az ő kertjére, nem törődnek a kerti házzal. De így! Az öreg Sauer szerint attól tart nyilván, hogy majd felnyitja egyszer az ablakot és meglátja odaát azt a szép hölgyet. Ezt pedig nem akarja.

– Ki az a hölgy? – kérdezte Lilly nevetve.

– Alkalmasint a felesége – vélte Bäbe néni vonakodva.

– Ugyan, ne higgye, asszonyom – hirtelenkedett Dora, és nem vette észre a tanácsosné figyelmeztető pillantását. – A szeretője. Odaát úgy van, Lilly kisasszony, mint a pogányoknál, és az úr olyan féltékeny, mint valami török. Senki sem tudja a városban, milyen az a nőszemély, aki vele lakik. Állítólag tulajdon kocsisa és inasa sem tudja. Azt mondják, hogy szerencsen áll őrt az ajtaja előtt és az viszi be hozzá az ételt is. Isten bocsássa meg, de nem értem, hogyan tűrhet meg házában egy rendes keresztény ember ilyen fekete ördögöt. Mindig halálra ijedek, ha kinyitja száját és a cetre gondolok, amely elnyelte Jónást. A szegény nőnek mindig vastag fátyolt kell arca előtt viselnie, ha meg kikocsizik, leeresztik a kocsiblakok függőnyeit. Egyszer kint álltam a kertajtó előtt, mikor a kocsi arra robogott. Látom ám, hogy egy kéz nyúl a függöny után, hogy félretolja. Olyanok voltak ujjacskái, mintha marcipánból lennének, és gyűrűi úgy villogtak, mint megannyi karbunkulus. Nem lehet rendes ember, aki azt a szegény teremést így elrejt a világ elől. De nem is látszik annak. Ha birtokára lovagol – az övé a szép, nagy Lichtenberg hogy meghajtja a szénfekete paripáját, hogy az embernek eláll a szíve verése. Dacos és parancsoló természet lehet.

– Akár az apja – szólta Bäbe néni Lillyhez. – Annak is szűk volt a világ és alacsony a hely, amelyen állt. Polgári származású volt és mégis nemesemberként viselkedett. A polgári környezetben ez nagyon is kirítt, mire hamarosan nemességet vásárolt magának.

Vásárolt nemesség! Ez tulajdonképpen vásárolt érdem. Milyen oktalanság! Hiába, a világ mégis szereti az ilyen hókuszpókuszokat és ravasz emberek is vannak mindig, akik komoly képet vágnak az ilyen oktalanságokhoz, hogy hasznot húzhassanak belőlük.

Félretolta a rokkát és lesöpörte térdéről a fehér fonalfoszlányokat.

– Bosszantó tárgyra tértünk át – mondta felállva. – Terméketlen gondolatok ezek, amelyekkel nem is volna szabad foglalkoznia az olyan öregasszonynak, akinek már az örökkévalóságra volna ildomos készülődnie... Döntsétek le ma a régi bálványokat, holnap új aranyborjú körül táncol a világ... Gyere Lilly, tölts egy csésze teát. Ugye, friss és romlatlan az illata?... Magam szedtem a leveleket az erdőben. A tea vérré válik és kipirosodik tőle az arc. Erre pedig ugyancsak szükséged van, kis sápadtka.

Még sokáig ültek együtt meghitt beszélgetésben. Már régen szétfoslott a levegőben a tea utolsó illatos gőzfelhőcskéje, az alkonyat árnyékai belopóztak a szoba sarkaiba, hogy aztán elhomályosítsák a falióra fénylő számlapját és fekete terítőt borítsanak a nagymama képeinek aranykeretére. Olyan mélységes lett végül a csend, hogy a kis falusi kántor nyugodtan hozzáfoghatott volna szelíd hegedűjátékához... Kint sem rezdült egyetlen levél sem.

Hirtelen kipiroslottak a kertben az akácfák lombjai és a fehér, álmos virágok tarka színt öltöttek. Odaát a toronyszoba mennyezetén meggyúlt a függőlámpa. Az ablaküveg bájos, gyengéd, színes nőalakja elgondolkodva ábrándozik a lehunyó alkonyatban és valósággal világít fehér atlaszselyem ruhája, amelyre vastag hullámokban omlik szénfekete haja. Eleven mása talán ugyanebben az órában a szerelem örök szavait suttogetta egyszer és vágyakozva hajolt ki az ablakon szerelmese elé. Fehér karjával átölelte a férfit, aki vakmerően felmászott a toronyszoba ablakáig. És Capulet boldogtalan lánya sem mosolyoghatott édesebben Rómeójára, mint ahogy most bájos képmása mosolyog a törékeny üveglapon. Az ablak festett üvege mögött árnyék siklik ide-oda fáradhatatlanul. Könnyű, gyors léptekkel férfialak járkal a szobában. A gonosz szomszéd talán a Kékszakáll, aki boldogtalan nőt tart fogságában, nehogy rajta kívül más is láthassa?

Lilly óvakodott attól, hogy megkérdezze. Kímélni akarta nénje érzékenységét. Különben is belépett lámpással a kezében az öreg Sauer és csikorgó csizmáinak zaja felriasztotta a tanácsosnét szundikálásából. Mosolygón kiegyenesedett és álmos szemére feltette a szemüveget, hogy egy ideig még olvasson. Ez alatt Sauer becsukta a zsalukat. Az öreg szolga először a sarokablak zsaluját húzta be, s közben félénk pillantást vetett Lillyre, a bűnös látványra példálózva vele. Az üvegfestmény pompás nőalakja még egyszer falragyogott, majd eltűnt a könnyörtelen, szürke ablakdeszka mögött. Lilly kivette nénje kezéből az újságot és felolvasott neki,

míg a falióra tizedet nem ütött. A tanácsosné szigorúan alkalmazkodott az óra rekedt figyelmeztetéséhez. Az utolsó ütés elhangzása után fölemelkedett, bevezette Lillyt a vendégszobába és csókkal elköszönt tőle.

Ebben a szobában még nyitva voltak az ablakok. Az éjjeli violák illata áradt be rajtuk és halvány, könnyű fátyolként ülte meg a fehér ágyat. Odaát a toronyszobában még mindig tartott a magányos árnyék vándorlása. A holdsugár, amely keresztültörte magát a holdat eltakaró felhőfoszlányokon, bátortalanul suhant a toronyszoba üvegablakára, de aztán lassanként eltisztultak a felhők az égről, és a nyugalomban pihegő világra halvány, ezüstös fényzön zúdult. Idegenszerűvé és titokzatossá vált a világ, akár a szfinxé, amely megoldhatatlan kérdéseket kelt életre az emberi szívben. Egyetlen szó, amiben ezek az érzések összefoglalhatók: vágy.

Második fejezet

A toronyszobában végül is kialudt a függőlámpa, de ez nem lehet ok arra, vélte Lilly, hogy a zsalukat behajtsa és álomtalan szemét álomra hunyja. A Kékszakáll odaát bizonyosan lefeküdt, és nyugovóra tért fekete és fehér szolgaszemélyzete is. Így ő büntetlenül kémlelhet át a kerítésen a tilos, félelmes és mégis annyira vonzó csodák után. Zajtalanul kiosont a folyosóra, odabátortalankodott a kertre nyíló ajtóhoz anélkül, hogy Dora, aki az öreg Sauerrel együtt még a konyhában tartózkodott, észrevette volna... Ekkor leírhatatlanul megható, emberi hangot hallott. Nem valami legyűrt fájdalom utórezgése ez? Vagy titkolt, boldogtalan vágyakozásé? De nem, mégsem emberi hang. Cselló szól, és a hangok az újból megnyílt toronyablakból ömlenek ki az elpihent éjszakába. Lilly mozdulatlanul figyelt, nem gondolt arra, hogy könnyű papucsban áll a nedves kavicsoson és hogy világos muszlinruhájának szegélye holnap árulója lehet. Lehetetlen, hogy ugyanaz az ember csalhasson ki ilyen hangokat a lélektelen hangszerből és tegyen tanúságot dalban meghatótt lelkéről, aki vadul és gögösen úzi maga alatt lovát és aki védtelen asszonyokat vet fogságba és őriz cerberusként.

Az adagio végső hangjainál Lilly nesztelen lépésekkel megindult a kerti ház felé. A kerítésen nem láthatott át, hisz arra még az égimeszelő, öreg Sauer sem volt képes. A zöld sövényfal magas volt és áthatolhatatlan. De ott volt az ablak, amely miatt, mint Dora állította, az öreg kerti házat halába ítélték. Hányszor mászott át azon régen, hogy a szomszédos birtokot bérlő család gyermekeivel játsszék! Most már későre jár az idő, senki sem láthatja, és a kerti ház is mély árnyékba merült.

Az ablakszárnyat nyilvánvalóan nagyon régen nem használták már, mert berozsdásodott, csakúgy, mint az ablaktábla retesze. Azért sikerült óvatosan kinyitnia. Erre feltárult előtte a Kékszakáll holdfényben fürdő kastélya és mindaz a titokzatos, sejtelmes varázs, amelyet a szóbeszéd szőtt köréje. A sötét bokrok közül fehér márványszobor világított. A karcsú márványtest az ég felé nyújtotta karját, mintha ki akarna emelkedni a fölkapaszkodó örökzöld öleléséből. A holdvilág millió reszkető szikrát vetett a kerti tó lassan hullámzó vizére és megvilágította a magas ablakok üveglapjait is. A selyemfüggönyökön át belopózott a házba, büntetlenül kifürkészthette annak titkait és belemosolygott a két szép szembe, amelyről senki sem tudja, sír-e vagy a boldogságtól csillog. Talán csak a szökőkút tudja, amely egyre csobog és suttog, vagy az út menti tarka virágok, de megőrzik a nagy titkot. Hisz a féltékenyen őrzött hölgy könnyű léptekkel gyakran halad el előttük, és a virágok belenézhetnek lesütött szemébe...

Lilly önkéntelenül egyre szélesebben tárta ki az ablak szárnyát.

Trópusi virág óriási levelei érintették vállát. A kerti ház hátsó falát csaknem teljesen befödtek ezek a levelek, amelyekkel a délutáni záporosó megmaradt csöppjei villogtak még. Hirtelen suhogás hallatszott a fa ágairól, amint az ablak szárnya megérintette. Felriadt páva szállt a földre, kitárta csodálatos legyezőjét, aztán fenségesen és nesztelenül átlépdelt a megvilágított pázsiton. A lányka érezte a virágok bódító illatát, hallotta a szökőkutak csobogását, látta, amint a madár csillogón halad útján, és mégis olyan kísértetiesnek és lélektelennek érezte mindezt, mintha a látomásnak el kellene tűnnie, amint a varázsvesszővel megérintik.

És most újra felhangzott a toronyszobában a cselló. Lilly leült az ablakpárkányra, összekulcsolt kezét térdén pihentette és szinte ittasan nézett a lezárt, idegenszerű világra.

Nicsak, mintha a márványszobor hirtelen lelépett volna a talapzatáról és megindulna a csöndes lombsátor alatt. Mégsem, hisz most is emelgeti hideg, fehér karját, és merev kőarcát hiába simogatja, ölelgeti a langyos esti szellő. Nem enyhül meg. De aki egyre közelebb jön, kétségtelenül él. Lilly mély sóhajtást hallott. Biztosan a Kékszakáll rejtegetett hölgye az. Néhány pillanatra megállt, hogy jobban hallja az édes zeneszót. Magas, szinte királyi jelenség volt, hosszan leomló, dús ruhája törékeny, karcsú alakot ölelt körül. Jobb kezét kebléhez szorította, mint aki nyugtatgatja háborgó szívét, bal karja ernyedten simult csípőjéhez. Leírhatatlan báj volt ebben a testtartásban, de egyúttal valami a szomorúfűz fájo megadásából és gyámoltalanságából is, ahogy gyenge ágait lehorgasztja a földre. Biztos, hogy arcát könnyár borítja. Milyen lehet ennek az arcnak a formája, kifejezése, hogy – legalábbis látszatra – még a holdfény elől is eltakarja? Sötét sövényként fekete fátyol borította fejét, úgyhogy Lilly nem láthatott az arcából semmit.

A lányka gondolataiban összekeveredett a valóság a mesével. Ösztönösen megérezte, hogy semmi körülmények között sem szabad mutatkoznia, és megkísérelt nesztelenül lecsúszni az ablakpárkányról. De tekintete megbúvólten csüggött azon a bájos és egyben kísérteties jelenségen... Miért nem menekül ez a szegény fogoly, ha valóban nyomorúság és szenvedés az osztályrésze? Menekülhetne a kerítésen át Bäbe néni kertjébe és oltalmába, hisz Lilly elgondolása szerint ehhez sem ügyesség, sem különös bátorság nem kellene, Lilly ennél sokkal nagyobb vakmerőségekre lett volna képes, hogy a zsarnokság jármát lerázza magáról... Inkább meghalna, semhogy ilyen fogságban éljen! Föl sem tétélezte, hogy az a megkínzottnak látszó hölgy önként viseli a jármot, mert szereti azt, aki leigázta. Fogalma sem volt a szerelem furcsaságairól és látszólagos ellentmondásairól, mert a szerelemnek még a lehelete

sem érintette szűzi lelkét soha. Szíve hevesen dobogott a gondolatra, hogy talán segítségére lehet a boldogtalannak és... nem mozdult az ablakpárkányról. Ellenkezőleg, finom kis fejét, amely közben hősies elhatározásokkal telt meg, messzire kinyújtotta és túrta, hogy a hold hosszan megvilágítsa könnyű alakját, amely szinte ringott a falon felkapaszzkodó növény széles, nagy levelein... Velőtrázó sikoltás hasított ekkor keresztül az éjszaka csöndjén. Az idegen hirtelen mozdulattal arca elé rántotta a fátyolt, végét leszorította kebléhez és üldözött vadként visszamenekült a házba pázsiton, virágágyon keresztül, föl a külső márványlépcsőn. Belülről felrántották a teraszra nyíló ajtót, és több lámpás világosságában megjelent a küszöbön a néger. A hölgy szinte összeroskadott mellette, de erőt vett magán, karjával a kerti ház felé mutatott, aztán eltűnt a ház nagy csarnokában.

Lilly egy ideig meredten nézte a történeteket. De csakhamar föleszmélt és ijedten húzta be a nehéz zsalukat, mert a néger tajtékos dühvel iramodott le a lépcsőn. Bent éppen a reteszt toltá helyre bizonytalan kézzel, mikor kint megcsikordult a kerti út kavicsa a néger léptei alatt. A fekete tehetetlen dühében nagyot ütött öklével a zsaludeszkára, úgyhogy az öreg fa felnyögött kínjában, aztán gyűlölködő átkozódásba tört ki. A lányka ujjai görcsösen szorították az alsó reteszt és sikerült is lenyomnia. A deszka repedésein át közvetlenül fülébe ért a fekete ember rekedt hangja, és a kislány úgy érezte, hogy a lehelete arcába csap. Megborzongott, de azért mozdulatlanul ottmaradt védett állásában. Hósiességének további bizonyítására szerencsére nem volt szükség: a toronyból parancsoló férfihang visszarendelte a négert a házba. A fekete nyomban elnémult és gyors léptekkel eltávozott.

Ez volt az első eset a lányka életében, amikor be kellett vallania saját magának, hogy kellemetlenséget szerzett Bába néninek. Minden idegszála reszketett a néger kiabálása alatt, amely bizonyosan felhangzott a tanácsosné hálószobájáig... Holnap pedig, igen holnap, bizonyára rettentően megbosszulja sérelmét a Kékszakáll, amiért avatatlan szem ki akarta kémlelni titkát...

*

Mardosó lelkiismeret-furdalással hagyta el Lilly a kerti házat és visszaosont szobájába. Dora és Sauer, arcukon a kíváncsiság félreismerhetetlen jeleivel, erősen kinyújtott nyakkal az egyik kerti padon álltak és kétségbeesett erőfeszítéseket tettek arra, hogy átlássanak a magas sövénykerítésen. Úgy látszik, nagyon érdekelte a két kíváncsi öreget a szomszéd házból áthallatszó lárma. Háttal álltak Lillynek, és így a lányka észrevétlenül jutott be a folyosóra és onnan a szobájába. Gyorsan behajtott a zsalukat, becsukta az

ablakokat, összevonta a tarka függönyöket is, aztán bebújt ágyába és arcocskáját párnáiba rejtette. Almában is kísértette a menekülő hölgy sikoltása és a rettentő fekete szolga átkozódása. Egyelőre nem kért többet a szomszéd ház gyönyörűségeiből...

Harmadik fejezet

De hova tűntek reggelre az éjszaka rémképei, mire Lilly kilépett a házból a kertbe? Elmenekültek a napfény elől, amely mint az örök igazság, lángpallossal, könnyörtelenül úzi el a sötétség torzszülötteit és a félhomály kétségeit. Most is ott csillogott reggeli fényességében a torony ezüstös teteje, csakúgy, mint tegnap. Az aranyos napsugarak üdén és kedvesen játszottak a toronyablakok tarka üvegfestéseivel, de nem vetették meg Bäbe néni festetlen ablakait sem. A kastély éppenséggel nem látszott börtönnek, amelyben a bűn tanyázik. Odaát és a kerítésen innen egyformán csillogott a harmat a levélvégeken, s a tölgyfaerdő is egyformán osztotta meg szíverősítő, friss leheletét a két kert között... Ó, mily üdén tódult be a szélesen kitárt ajtón a folyosóra is. Emelkedik tőle a kebel, tágul a tüdő. És az ajtó előtt, fönt a lépésektől kikopott lépcső tetejéről, milyen tündéri látvány tárul a szemlélő elé! Erdős hegyek közé ágyazva, ott pihegett virulva, a tavasz csókjától kipirulva a völgy, mint édes, gondtalan álmából fölébredő csecsemő rózsás arca. Lilly szívéből eltűnt minden félelem, minden aggodalom. Csak a cselló csodálatos hangjai zsongtak még lelkében. Az volt az érzése, hogy mély, szomorú szemmel néz rá valaki.

A lugasba ment, ahol szép időben reggelizni szoktak. Bäbe néni már ott járkált a lugas előtt, a hosszú kertí úton föl és alá. Le-lehajolt járás közben, hogy kitepjen a virágágyakból egy-egy felburjánzó gazt és föl-fölemelte a ribizlibokrok ágait, hogy megvizsgálja a lassan duzzadó fürtöket. Ribizli bora messze földön híres volt. Bent a lugas fehér asztalán az Újszövetség feküdt nyitva. Mint hosszú esztendőök óta mindig, ezúttal is hűségesen elolvasta a maga reggeli fejezetét. Egyetlen szóval sem tett említést az éjszaka eseményeiről. Alkalmasint aludt és nem hallott semmit. Annál jobb. Már jött is Dora a reggelivel. Ó, jaj, fehér vászonbóbitájának keményített szalagjai megoldódva lógnak a hátán! Ez mindig arra vall, hogy valami bántja. Amikor bosszankodik, haragosan megrántja álla alatt a szépen megkötött szalagot, hátraveti, jobb kezét csípőjére támasztja, hogy aztán feltartóztathatatlanul zúduljon belőle a szavak árja. Csakugyan, már köszöntésén is izgatottság érződött, úgyhogy a tanácsosné mosolyogva megkérdezte, rosszul töltötte-e talán az éjszakát.

– Ah, az a Sauer! – válaszolta az öreg duzzogva és közben biztos kézzel tette le a tálcát az asztalra. – Azt hiszi, hogy mindenkéül okosabb és másnak már mukkannia sem szabad, mert hogy ő járhatja a falusi újságot... De akárhogy tagadja, mégis igaz. Erfurtban történt és keresztanyám Erfurtból való, ő mesélte, márpedig ő sohasem hazudott. Az olyan határozott asszony volt, hogy tíz Sauer is elbújhatna mellette... Szóval, élt Erfurtban egy tábornok. Minden

volt, csak rendes ember nem. Reggeltől késő éjszakáig kártyázott meg ivott és más hasonló gonoszságokat művelt. Ez a tábornok egyszer bált adott, ahol vad volt a mulatság. Mikor tizenkettőt ütött az óra, egy koromfekete úr jelent meg a teremajtóban – senki sem tudta, hogyan került oda – és a tábornokot hívatta. Aztán hirtelen irtózatossá vált. Az ablakok maguktól kinyíltak, dobogás, zuhogás hallatszott, mintha megvadult lovak vágattak volna le a lépcsőkön. A tábornok pedig fájdalmasan kiáltott. Mire a vendégek hozzárohantak, eltűnt a tábornok is, a fekete úr is, és egyikük sem tért vissza többé sohasem. A koromfekete ember – engedelmükkel – az ördög volt és elvitte a tábornokot... Ezt a történetet gyanútlanul és jóhiszeműen elmondtam Sauernek, mire goromba lett, földhöz vágta csizmáját, amit éppen tisztogatott és azt mondta, menjek gyorsan a bolondokházába, ott talán akad, aki elhiszi.

A tanácsosné elfojtotta kikívánkozó mosolyát, nehogy az érzékeny Dórát megbántsa.

– De hogy jutott eszedbe ez a rettentő történet? – kérdezte aztán.

– Hát az éjszakai lárma éppen olyan volt, mintha a gonosz megint megkaparintott volna magának egy árva lelket – válaszolta az öreg szakácsnő, és kék vászonkötényének csücskével végigtörölte forró homlokát.

– Micsoda lárma? – csodálkozott a tanácsosné.

Lilly mélyen csészéje fölé hajolt. Feje fölött viharfelhők gomolyogtak. Nem a szemrehányásoktól félt, amelyeket megérdemelt, csak az a gondolat kínozza, hogy kényelmetlenséget okozott anyai barátnőjének

– Az isten szerelmére, asszonyom – kiáltotta Dora és összecsapta kezét hát nem hallotta azt a borzasztó lármát?! Odaát fejtetőre állt az éjjel minden. Sauer azt hiszi, hogy talán a hölgyecske ugrott meg, de aztán még idejében elkapták... Istenem, dehogyis cserélnék azzal a szegény teremtéssel! Azzal odaát nem jó egy táblól cseresznyézni.

– Tényleg olyan nagyon gonosz? – kérdezte Lilly megkönnyebbülten.

Mulatott az éjszakai jelenet különböző furcsa magyarázatain.

– Micsoda? Csak hallaná, kisasszony, amint embereit szidja! Még hozzám a konyhába is behallatszik a hangja. De a szidással nem éri be. Vért kell látnia! Higgycs, hogy csak azért is vett részt tavaly a háborúban. Sauernek legalábbis ez a véleménye.

– No, erre talán csak egyéb oka is lehetett – vélte a tanácsosné. – Hisz maga is megsebesült Överseenél és szánalmas állapotban került haza. Különben, Dora – tette hozzá szigorúan –, ez a mai veszekedés közted és Sauer között megérdemelt büntetés mindkettőtök részére. Hányszor ismétlem még, hogy ne törődjetelek azzal, ami odaát történik?!

Dora azt válaszolta, hogy az ember mégsem tömheti be mindig a fülét vattával, és kifordult a lugasból.

Később a tanácsosné a városba ment beteglátogatásra. Lilly azalatt bejárta a kertet és a házat. Felkereste újra a kerti házacskát is. Szerencse, hogy Bäbe néni reggel nem sétált errefelé is, mert az ajtó tárva-nyitva állt, márpedig a néni irtózik az éjjel nyitva maradó ajtóktól és ablakoktól.

Lilly kinyitotta a fatáblákat a Bäbe néni kertjére nyíló ablakokon, mire világossággal telt meg a meghitt, kedves helyiség. Három év alatt, mióta nem látta, semmi sem változott a szobában. Ugyanazon a helyen állt minden, ahol régen. Három évvel ezelőtt Lilly még szorgalmasan és áhítattal játszott babáival. Az akkori hazautazását megelőző napon díszesen felöltöztette babaszobája összes lakóját, hisz tőle kellett búcsúzniuk. És a babák most is ott ültek mereven kinyújtott karral a nagy, kerek babaasztal körül. Csak egy bohóc kuporgott a sarokban, mert neki nem volt helye a finom, előkelő, kávézó hölgyek között. A bölcsőben most is ott feküdt a kicsi, kövér pólyás és várta, hogy valaki segítségére jöjjön, mint akkor régen. Ez a meghatóan kedves látvány visszavarázsolta a lánykát gyermekkorába. Leült a babaszobácska mellé a földre és azon tanakodott, milyen érzéseket és gondolatokat ébresztettek gyermeklelkében ezek a kis, üres fejű, lélektelen figurák. Neki az elmúlt három év alatt sokat kellett tanulnia, hogy szellemét kiművelje; gondolatai meg is változtak, de érzései ugyanazok maradtak.

Ott álltak a szobában az öreg bútorok is, amelyeket annyira szeretett. Abból az időből valók mind, amikor a két család még szeretettel és egyetértésben naponként együtt volt a kerti házban. A falakat olajfestmények díszítették. Mindmegannyi Erich Dómnak, Bäbe néni nagyapjának műve. A képek középszerű tehetségről és festőjük komor kedélyéről tanúskodnak.

Legszívesebben a mitológia vagy a világtörténelem sötét, titokzatos vagy borzalmas eseményeit örökítette meg képein. Éppen Lilly babaszobája fölött függött egy nagy festmény, amely gyermeki kedélyét régen, különösen alkonyatkor, ijedséggel és félelemmel töltötte el. Öresztészt ábrázolta, amint a fúriák üldözik. Érződött a képen a gyorsaság és felületesség, amellyel festették, több helyütt feltűnő volt az alakok elrajzoltsága is. Ezek a hibák nevetségessé tették volna a kép hatását, ha Öresztész feje nem ragadja meg a szemlélőt. De ezen az arcon volt valami lenyűgöző. Nem a vonások hajmeresztő iszonyata ragadta meg a nézőt, hanem az arc kimondhatatlan fájdalomra és a bűnbánat kifejezése, amelyet az egyébként gyakorlatlan, merev kéz valóságos mesteri módon rögzített a képen.

Erich Dorn a képeket kevéssel halála előtt maga akasztotta a falakra. Szívesen és gyakran időzött alkotásai között, és az utolsó,

amit a világból való eltávoztása előtt nehezen kidagogott, „a kerti ház” volt. Felesége ezért a kis házat szent hagyományként őrizte. Szigorúan ügyelt arra, hogy a képek ugyanúgy maradjanak a falon, ahogyan a szeretett kéz elrendezte, és megígértette fiával meg Bäbe nénivel is, hogy megóvják a pusztulástól az épületet kis festmény gyűjteményével együtt. Erre gondolt most Lilly, ahogy megállt az Oresztész-kép előtt. Belátta, hogy nénjének meg kell vetnie azt az embert, aki fogadalma megszegésére kényszeríti. De nem valószínű-e, hogy a fiatal szomszéd vadsága ellenére letenne pusztító gondolatairól, ha a tanácsosné legyűrné a Dornok másik ága iránt érzett haragját és nyugodtan elmondaná neki, miért ragaszkodik a kis ház fennmaradásához?

Gondolataiban váratlanul megzavarta a szomszéd kertjéből áthallatszóló lárma. Tisztán hallotta, hogy emberek közelednek a kerti ház felé, ahol aztán hirtelen megállnak. A zsalu résén keresztül kötényt munkást látott, kezében szerszámokkal felszerelve. Mellette a néger állt és még egy inas ruhás férfi. Mi a szándékuk?

– No, majd meglátjuk – mondta a munkás nevetve –, olyan lyukat fúrok ebbe az öreg fészekbe, hogy beleroskad. Az öregasszony odaát megéri majd végre, hogy Dorn úr nem ismeri a tréfát.

Ugyanabban a pillanatban rettentő csapás alatt megrendült az a fal, amelyen az Oresztész-kép függött. Lilly lekapta a falról a képet és beljebb húzta a szobába a padot, amelyen a babatársaság ült. Közvetlenül ezután újabb csapás következett. Recsegve-ropogva közben nagy darabon levált a vakolat a falról és a szobába zuhant. Az áthatolhatatlan porfelhő, amely a faldarab leesése nyomán felgomolygott, menekülésre készítette a lánykát, de csak egy pillanatra állt meg az ajtó mögött. Meg kellett mentenie a képeket, mielőtt az a vandál odakint folytatja pusztító munkáját. Éppen azon volt, hogy visszatérjen a szobába, mikor túlról áthallatszolt a kiáltás:

– Állj, állj, egyelőre elég!

Ugyanaz a parancsoláshoz szokott, érces, erős férfihang volt, amely tegnap a négert visszarendelte a házba. Ez bizonyosan a Kékszakáll! Úgy látszik, meg akarja nézni bosszúhadjáratainak első eredményét, mert gyors, kemény férfilépések közeledtek a kerti házhoz... Meneküljön? Nem! A lánykát mélyen felháborította ennek az embernek az erőszakossága. Érezte, hogy megvetik és hogy mások nyugodtan néznek szembe kíméletlenségével és tapintatlanságával. Odalépett az asztalhoz, amely a szoba közepén állt, üres dobozt tett rá és látszatra teljesen egykedvűen, hozzáfogott, hogy a körös-körül szétszóródott játékszereket becsomagolja.

– Hans – szólalt meg most az úr közvetlenül az ablakzsalu mögött, szigorú hangon –, megparancsoltam, hogy előbb nyissátok ki ezt az ablakot és győződjetek meg, nincs-e bent valami, ami

megsérülhetne. Miért nem történt ez meg?

– Ah, uram – válaszolt a felelősségre vont inas helyett a kőműves mi lehetne odabenn? Nem valószínű, hogy az öregasszony ebben a lomtárban őrizte kincseit.

Nem kapott választ. Ehelyett férfialak jelent meg a hasadék előtt és körülnézett a szobában. Lilly önkéntelenül fölemelte tekintetét. Egymással szemtől szemben álltak, a félelmetes Kékszakáll és a fiatal hölgy, akinek egész dacosságára és akarateréjére szüksége volt, nehogy ebben a fontos pillanatban kiessék hősi szerepéből. Gyalázatos teremtésnek mondta magát, amiért nem volt képes visszaterelni arcából a férfi tekintete alatt feltoluló vérhullámot. Erősgette magában, hogy csak egyetlen pillanatig, futólag nézett a betolakodóra, mégis pontosan tudta, hogy nemes tartású, erős férfialakkal került szembe és hogy ezen az egyszerű, barna ruhába öltözött alakon feltűnően szép, fiatalos férfifej ül, arcán olyan kifejezéssel, amely megerősíteni látszik a neki tulajdonított, nem éppen hízelgő tulajdonságokat.

A férfi néhány pillanatra valósággal megdermedt a meglepetéstől, de aztán mélyen behajolt a szobába, hogy megnézzze, milyen pusztítást vitt véghez abban a kőműves kalapácsa. Lilly, anélkül hogy szemét fölemelte volna, észrevette, amint a férfi idegesen dobbant lábával.

– Ügyetlenek vagytok! – szólt rá az emberekre, akik félénken félrehúzódtak. – Szerencsére idejében érkeztem, hogy nagyobb bajnak elejét vegyem – fordult most Lillyhez könnyed meghajlással.

Nem kapott választ.

Erre elfordult és égő szivarját, amelyet ujjai között szorongatott, a pázsitra dobta. Az emberek csöndben eltávoztak. Lilly remélte, hogy az idegen követni fogja őket. Maga nem is gondolt hadállása feladására, mert azt az idegen még menekülésnek tarthatná. Ugyanakkor be kellett magának vallania, hogy legszívesebben gyorsan elfutott volna.

De a szomszéd már újra ott állt a falrés előtt. Összefonta mellén karját és olyan nyugalommal és önbizalommal támaszkodott az egyik előbukott gerendára, mintha barátságos érintkezés talaján, nem pedig ellenséges terület küszöbén állna. Lilly érezte, hogy a fiatalember szeme tartósan rajta csügg. Türelmetlensége és zavara kétségbe ejtette, de most kétszeres kötelessége volt megőrizni a magabiztosságát. Nem méltatta egyetlen tekintetre sem. Babáival foglalkozott. Megfogta a legnagyobbat, amelynek hosszú, szőke fűrtjei kibuggyantak kis babasapkája alól.

– Bájós kis teremtés! – szakította meg hirtelen a férfi a kínos csendet. – Nagyon érdekelne, tud-e kiabálni is.

Mennyi gúny volt hangjában! „Úgy látszik, az a szándéka, – gondolta Lilly, – hogy megsértsen, hisz úgy bánik velem, mint valami gyermekkel.” Mély felháborodásában haragos tekintet

lövellt feléje.

– Ah, helyes! – kiáltotta a férfi, mosolyogva a lányka haragos tekintetén. – Csak azt akartam tudni, ért-e németül. Most már nincs e tekintetben kétségem, és így talán remélhetem, hogy legalább egyetlen kérdésemre válaszol: Megbocsát nekem, amiért megijesztettem és megzavartam?

– Nem ijedek meg egykönnyen. Remélem, beéri ezzel és fölment minden további válasz alól.

A férfi arca földerült, de egyetlen mozdulatot sem tett, amely arra vallott volna, hogy helyét el akarja hagyni.

– Kényszerűségből be kell érnem vele – válaszolta végül tréfásan. – De mondja, beérte-e vajon Mózes, amikor vizet fakasztott a sziklából, az első csobogó hanggal? Igaz, hogy a felebaráti szeretetre való természetes jogomon kívül alig lehet magával szemben igényem, mégis bátorodom tisztelettel egy javaslatot tenni. Engedjen meg még két kérdést, mint ahogyan az a bizonyos barátságos tündér is három kérdést engedett meg a szegény embernek.

Nagy önuralomra volt szüksége a kislánynak, nehogy átragadjon rá az idegen férfi jókedve. Legszívesebben szeme közé nevetett volna. De csak nem tehetett ezt ezzel az ellenséggel? Így tehát hátat fordított neki, levett egy képet a falról és mialatt letörölgette a keretéről a port, egykedvűen azt válaszolta:

– És milyen ellenszolgáltatást kapok azért, hogy szóba ereszkedem önnel?

– Nos, talán azt az ígéretet, hogy azután elmegyek és magára hagyom. Elutasító magatartása arra vall, hogy ezt kívánja legforróbban.

– Hát jól van.

– De ez az ígéret csak mára szól ám.

– Nem látok lehetőséget arra, hogy valaha is még egyszer találkozzunk.

– Legyen szíves, bízta ezt csak rám.

– Tehet, amit akar, én a magam részéről ki fogom kerülni a találkozást.

„Az öreg Dórának igaza van – gondolta Lilly tényleg hirtelen haragú.” Arca lángba borult és keményen egymáshoz szorította ajkát, mintha heves szavak kitörését akarná megakadályozni. Gyors mozdulattal hátralépett, leszakított az egyik közeli rózsabokorról két virágot, szétmorzsolta ujjai között, hogy aztán a földre ejtse.

Lilly ijedten nézett rá. Bizony nagyon megsértette... Milyen botorság! Megbánta rideg válaszát, de aztán arra gondolt, hogy nem érdemel kíméletet az a férfi, aki Bäbe nénit olyan sűrűn bosszantja. Különben is tapintatlanság volt tőle, hogy beszélgetésbe vonta bele őt, akinek pedig kötelességszerűen a megsértett hölgszomszéd oldalára kell állnia. Ez a ráeszmélés hamarosan

visszatérítette elutasító magatartásához, és mintha már nem is gondolna arra, hogy a férfi kint áll, a második képet emelte le a falról. De a tolakodót ez sem tántorította el. Úgy látszott, hogy legyűrte felháborodását, legalábbis szeme nem lövellt többé haragos villámokat, mikor egy pillanatra találkozott tekintetük. Újra közelebb lépett és erős tenyerét nézegette. Vércsepp reszketett fehér bőrén.

– Nézzen ide – mondta, tüskét húzva ki kezéből –, nincsen rózsza tövis nélkül. De ki gondolná mégis, hogy túske rejtőzik olyasvalakinek az ajka mögött, aki ilyen gyermeki ártatlansággal foglalkoztatja kezét.

Kissé gúnyos mosollyal az asztalon ülő babákra nézett.

– Talán nem érti – folytatta rövid hallgatás után hogy imént tett kijelentése ellenére is tovább erőltetem a beszélgetést, de kérdéseimet még nem hallgatta meg. Helyesebben, első kérdésemre már válaszolt. Most második számként tudni óhajtanám, rokona-e Falk asszonynak és így általában a Dornoknak?

– Nem.

– Nos, akkor miért osztozik a Dornok átkos családi gyűlöletében, mintha egyenes leszármazottja volna az öreg Erich Dómnak?

A lányka csodálkozva nézett rá. Ez a barbár, úgy látszik, észre sem vette, hogy alig néhány pillanattal korábban megbocsáthatatlan nyersséget engedett meg magának, amelyet minden nőnek el kellene ítélnie...

A férfi leolvasta ezt a gondolatot a lányka homlokáról? Ki tudja? Tény, hogy feléje nyújtotta kezét, mintha el akarná hárítani a leány ajkára kívánczó választ.

– Ne, ne, ne mondjon semmit – kiáltotta gyorsan és azon igyekezett, hogy szavai vidáman csengjenek. – Nem voltam eléggé óvatos kérdéseimmel... Ugye, azt akarta válaszolni, hogy magam vagyok a férfias önkény és erőszakosság, hisz ott van erre a bizonyíték téglá, mész és por alakjában kis lábainál... Afféle remeteéletet élek és eddig édeskeveset törődtem azzal, mi történik ezen a sövényen túl, és így nem tudhattam, milyen kapcsolat fúzi az öreg házhoz.

Lilly nevetett magában a ravaszságon, ahogyan a férfi az ő személye után kémlelt.

– Ez is egyike kérdéseinek? – kérdezte anélkül, hogy föltekintett volna.

– Nem, a világért sem! Takarékoskodnom kell. Mondja még meg, hogy mióta van itt.

– Tegnap óta.

– Ah, akkor meg kell kémem, hogy még néhány pillanatig türelemmel meghallgasson... A világban való hosszú bolyongásom során arra a meggyőződésre jutottam, hogy életem legszebb idejét – azt az időt, amikor a lélek teljes összhangban van a külső világ

jelenségeivel – hatéves koromig éltem. Számos csalódás után végül is hazatértem, abban a hitben, hogy szülőföldemen megtalálom ennek a gyermekkori békének minden varázsát. Nem is jöttem... futottam vissza ide, Tübingiába.

Tréfálkozó hangon beszélt, Lilly finom fülét azonban nem kerülte el a keserűség, ami benne reszketett.

– Tökéletesen megértem – válaszolta –, csak nem foghatom fel, hogyan keresheti és találhatja meg lelki békéjét mások életének meg-keserítésében.

– Ezt, ha így volna, éppen olyan kevésbé érteném meg magam is, mint amennyire felfoghatatlannak tartom, hogyan építhetik föl „ezek a mások” jólétüket ilyen tarthatatlan feltevésekre.

Szólt és végignézett a kerti ház aggkori végelgyengülésben szenvedő falain.

– Látja – folytatta korábbi tréfás modorában –, a legbékésebb szándékokkal jöttem ide. Tisztára megfeledkeztem arról, hogy az idős hölgynek odaát, akit már annak idején is Bába néninek szólítottak a városi gyermekek, számomra csak hideg, szigorú tekintete volt mindig, és engem, kis forróvérű fiúcskát, annyira bősztített, hogy kővel dobáltam meg szilvafáit. Hűségesen őrzi az öreg a családi gyűlöletet most is, és tekintete máig sem melegedett fel. Mégis távol állott tőlem a szándék, hogy ellenségesen lépjek fel vele szemben. Sőt, elhatároztam, hogy megvásárolom birtokát. Szerettem volna, ha ezt a nyomorúságos kerti viskót újonnan berendezett kertemből eltávolíthatom, mégpedig nemcsak azért, mert ez a rozoga alkotmány szépérezkemet sérti, hanem főként azért, mert körülményeim kötelességemmé teszik, hogy a kerti házból való kilátást kertemre és házamra ne tűrjem.

„Ezek a körülmények nem titkok már, igen tisztelt Kékszakáll” – gondolta Lilly és első ízben emelte föl a férfira nagy, sötét szemét. Nyilvánvalóan megfeledkezett annak a mesebeli hősnek démoni varázsáról, aki újra meg újra hatalmába kerítette a gyanútlan lánylelkeket... De miért is gondolna rá? Nem fenyegeti itt veszedelem. Ha tapasztalatlan pillantása nem is igazodott el a férfi szép arcvonásain, ott volt rajta a csalhatatlan figyelmeztető jel: mélykék színárnyalat állán és kétoldalt arcának alsó részén... De lelkiismerete, úgy látszik, mégsem kopott meg teljesen. A lányka kutató tekintetének különös hatása látszott rajta. Hirtelen abbahagyta a beszédet, szeme kitágult és fellobbant. Nem a bűntudat zavara volt ez? A lányka nem tudta, de volt valami arckifejezésében, ami megzavarta.

– Ah, a megoldás, a megoldás! – kiáltotta a férfi egyszerre megváltozott hangon.

Kiáltása úgy hangzott, mintha álmából riadt volna fel és saját magával beszélne.

„Igen, a rejtély megoldása nem is nehéz, hisz még az öreg Dóra is

megfejtette" – gondolta Lilly, de vakmerő megállapítása ellenére is lesütötte szemét.

A férfi egy ideig fel és alá járt, majd újra elfoglalta régi helyét.

– Rossz védő vagyok – mondta mosolyogva és erőlködött, hogy újra rátaláljon előbbi könnyed hangjára. – Védőbeszédem közepén elvesztettem a fonalat... de váratlanul csodálatos felfedezésre jutottam. Volt valami homályos sejtelem lelkemben és erre a valamire most a villám gyorsaságával fény derült.

Végigsimított homlokán, mint aki gondolatait szedi össze. Lilly azon volt, hogy elhagyja a kerti házat. Valami megmagyarázhatatlan félelem szállta meg, annyira különös hatást tett rá a férfi. És az is eszébe jutott, hogy illetlenséget követ el, amikor hosszabb beszélgetésbe elegyedik egy teljesen idegen úrral, méghozzá néne halálos ellenségével. Nem tudta magát kivonni a férfi különös varázsa alól, és ezt nem találta helyesnek. Most azon volt, hogy helyrehozza hibáját.

– Nos, nem fejezhetem be védőbeszédemet? – kérdezte a férfi kérően, mikor látta, hogy a lányka az ajtóhoz közeledik.

– A végét majd én mondom el – válaszolta Lilly, félig feléje fordulva. – Beperelte a tanácsosnét és a törvény önnek adott igazat. Minthogy pedig szenvedélyes kívánsága nem teljesült azonnal, megharagudott, lyukat veretett a falba és most várja erőszakosságának hatását.

– Szenvedély, harag, erőszak! – ismételte a férfi gúnyosan, de szaván is, arcán is kedvetlenség látszott. – Még néhány hasonló jellemvonás és kész a gonosztevő képe!... Biztosíthatom különben, hogy minden nekem tulajdonított gonoszság ellenére is az igazság barátja vagyok, és nem titkolom el, hogy csakugyan haragudtam. Az öregasszony halálra izgatott. Több napja elmúlt már, hogy letelt a kitűzött határidő, mégsem folyamodtam volna talán az önbíráskodáshoz, ha az éjjel ebből az ablakból nem okoznak nekem és hozzátartozóimnak izgalmat és ijedséget.

Lillynek be kellett látnia, hogy felelőtlen könnyelműsége okozta a mai eseményeket! Ez a bizonyosság nyomasztóan hatott rá. A hibát jóvátenni többé nem lehetett, de legalább vezekelhet, ha beismeri, hogy maga volt a bűnös. Eppen szóra nyitotta ajkát, amikor a tanácsosné messze ható, mély hangján a házból nevéen szólította... Kínosnak érezte a gondolatot, hogy néne esetleg itt együtt találja ellenségével és szóval vagy korholó arckifejezéssel előtte közli fölháborodását. Ezért könnyű főhajtás után kisietett az ajtón. Helyesen cselekedett, mert a tanácsosné tényleg útban volt, hogy a kerti házban felkeresse.

Néhány gyors és halk szóval elmondta néne nének a történeteket. Bäbe néni pirosposzsgás arca egy árnyalattal halványabb lett. Élénk kék szemén is látszott belső nyugtalansága. Külsőleg mégis nyugodt maradt, és az öreg Sauert szólította.

– Hozd ki azonnal a képeket a kerti házból, de óvatosan szedd le őket a szögről – rendelkezett. – Egyelőre a zöld szobába vidd. Közben majd gondolkodom, hová aggasd... Nehogy elém kerüljenek! Most látni sem akarok egyet sem. Borzasztó, hogy mégis el kell hagyniuk régi helyüket, és én nem változtathatok ezen.

Lilly a lakószobába követte a tanácsosnét, átölelte nyakát és meggyóna tegnap éjjeli bűnét. Arcát beletemette Bába néni ruhájának fodraiba, és így nem vette észre a titkos mosolyt, ami mindjárt vallomása legelején a tanácsosné ajka köré kívánczolt.

– Szégyelld magad, Lilly! – mondta, mikor a lányka végére ért vallomásának. – Idejössz a nagyvárosból, rettentő hosszú ruhádban, felnőtt hölgyként, tudsz franciául, angolul, beleszagoltál a kémiába és más tudományokba, és mégis olyan gyerekes maradtál, hogy legközelebb újból odaakasztom a nagy óra mellé az órarendet... Egyébként, bár nem érdemled meg, megvigasztalhatlak: az a mákvirág hőstetted nélkül is véghezvitte volna, amit tett. Bizonyosan alig várta, hogy nekiessen annak a szegény, öreg kerti háznak.

– Nem hiszem, néni – válaszolta a lányka és élénken felemelte fejét. – Egyáltalában nem tette rám gonosz ember benyomását. Meggyőződésem, hogy ha nyugodtan közölted volna vele...

– Ej, már megint okosabb akar lenni a tojás a tyúknál? – fakadt ki a tanácsosné most már tényleg haragosan. – Nyugodtan közöljek valamit én, aki az Erichék közül való vagyok, azzal odaát?! Nagyanyám inkább maga gyújtotta volna fel a kerti házat, semhogy egyetlen szót szóljon érte a Hubertéknek... Ne is próbálkozzál ezentúl, Lilly, hasonló közvetítésekkel! Megöregedtem abban a tudatban, hogy a Huberték bemocskolták családi becsületünket, és az emiatt érzett haragot és fájdalmat magammal viszem a sírba... Vedd tudomásul, Lilly, hogy nem hallgatok meg semmiféle rájuk vonatkozó megjegyzést. Nevét se ejtsd ki előttem sem tréfásan, sem komolyan... És még egyet, gyermekem. Ha lehunyom szememet, tied lesz itt minden, ami az Erichéké időtlen idők óta. Ha azonban arra kellene gondolnom, hogy birtokomból akár csak tenyérsnyi darab is azoknak kezébe kerül, inkább a szegényháznak hagynám házamat és kertemet... Ez megváltoztathatatlan akaratom. Amikor ezeket közlöm veled, nem hallgathatom el azt sem, hogy mai viselkedésedet a leghatározottabban rosszallom. Hogyan is bocsátkozhattál beszélgetésbe egy vadidegen emberrel, meghozzá olyan férfival, aki... elfelejtetted, hogy mit mondott tegnap róla Dora? Az ilyen ember nem érdemes arra, hogy jó hírű fiatal lány szóba álljon vele, mert rossz véleménynyel van a nőkről, és valamennyit a saját női szerint ítélte meg.

Lilly fehér arca lángba borult, de azért önérzetesen hátravetette fejét és ajkán megjelent a büszke vonás, amely gyermekesen puha

arcának a lelki érettség és megfontoltság kifejezését adta.

Elismételte magában vizsgálóan mindazt, amit Dornnal beszélt. A be nem mutatott férfiakkal való beszélgetés tilalmáról szóló illemszabály, amit annyiszor ismételt el neki nevelőnője, sajnós, kissé későn jutott eszébe. De nem utasította-e vissza válaszaival a közeledőt azok mögé a határok mögé, amelyeket hölgyekkel szemben idegen nem léphet át, mégpedig legalább annyi eredménnyel, mintha szó nélkül hátat fordított volna neki?... Korábbi kínzó gondolatát, hogy barátságtalan és rideg volt, most vigasztalásnak érezte. A Kékszakáll előkelő jelensége, amely akarata ellenére is tiszteletet ébresztett benne, nem állt már előtte, és így a tapasztalt néni óvása nem hangzott el hatástalanul. Visszavonhatatlanul elhatározta, hogy feléje sem megy többé a kerti háznak, míg a két kert között a kerti ház helyén fel nem épül az elválasztó fal... Be fogja bizonyítani Kékszakállnak, hogy tényleg kerül minden vele való találkozást. Majd meglátja akkor, hogy ő igazán nem tartozik ama bizonyos nők közé...

Negyedik fejezet

Bäbe néni és Lilly között erről az ügyről nem esett többé szó. A képeket és bútorokat feltűnés nélkül áthordták a kerti házból a zöld szobába, a babák részére pedig Lilly saját szobája egyik sarkát rendezte be.

Estefelé látogató érkezett. Bäbe néni régi barátnője. Hosszan ott maradt uzsonna után is, amit a lugasban fogyasztottak el. Már sötét volt, és a hölgyek még egyre beszélgettek régmúlt időkről, álmaikról és csalódásaikról, reményeikről és lemondásaikról. Lilly alacsony kerti széken ült előttük, kezét kissé megemelt térdére kulcsolta, és mialatt a megfakult, halk történetek fülébe zsongtak, belerévedezett a hallgató alkonyatba.

Egyszer csak kis, fehér valamit vett észre, amint az éjjeli violabokor alól lassan elindult a kerti úton lefelé. Hamar ráismert. A baromfiudvarból kiszabadult az egyik fehér tyúk és nagy lelki nyugalommal sétálgat a kertben, hogy útközben fel-felkaparja a megpuhult földet.

Dora szerencséjére, akinek a feladata volt vigyázni a baromfiak rendes viselkedésére, a tanácsosné nem vette észre a kis gonosztevőt. Lilly halkán, észrevétlenül felemelkedett ültéből, hogy visszaterelje a szökevényt rendes lakóhelyére és ezzel elhárítsa a fenyegető vihart a kötelességmulasztó öreg szakácsnő feje felől. A tyúk azonban közeledtére nekiiramodott és eszeveszetten menekült virágágyakon, konyhakerti ültetvényeken keresztül, átsuhant ágakon, bokrokon és rövid idő múlva, mint valami tréfás kobold, a kert legtávolabbi végében tűnt fel. Hiábavaló volt Lilly minden fáradozása, a tyúkot nem sikerült a ház irányába terelnie. Végül a tyúk mégis meggondolta magát, visszaszaladt a ház felé, majd nehézkes repüléssel felszállt a kerti ház tetejére.

Hiába hívták, csalogatták onnan. Leült a tetőn és tökéletes biztonságban érezve magát öntudatosan forgatta jobbra-balra fejét. A sötét ajtónyílás fölött valósággal világított fehér tollazata. A kerti ház belseje ijesztően sötét volt, csak a fal nyílásán bátortalankodott be a szobába az alkonyat borongó szürkesége.

A leányka lába valósággal odagyökerezett a küszöbre. A falban ütött nyílás csipkézett keretében kísértetiesen világított a kerítésen túli új, fehér ház. Tornya fenyegető óriás ujjként meredt fölfelé. A szökőkutak vize, bár azt szakadatlanul lövellték fölfelé, mozdulatlan oszlopnak látszott, mert a visszahulló vízcseppek laza fátylát felszívta az alkonyat sötétsége...

A házban nem mozdult semmi. Sehol egy megvilágított ablak, sehol egy nyitott ajtó. Talán Lichtenbergbe utazott a házigazda hozzátartozóival és embereivel együtt, és ott rejtette el féltett kincsét, hogy az újabb ijedelemtől megóvja. De ebben a pillanatban

kinyílt a terasz ajtaja, ugyanaz, amelyből az este a néger jött ki. A fényesen kivilágított előcsarnokból a nyitott ajtón át széles fénysáv buggyant ki és megvilágította a narancsfákat, a márványlépcsőt és a pázsit egy részét.

Lilly szíve nagyot dobbant; az idegen hölgy jelent meg a küszöbön.

A titokzatos ismeretlen kecses alakja sziluettként vált ki a világos háttértől. Lilly megfigyelte éles körvonalairól, hogy fejét pompás hajkorona díszíti, melyen finom sugár villant meg. Úgy látszik, fekete fátyolát, amely alakját ma is borította, briliánstúkkal tűzte hajához. Láta Lilly azt is, hogy a hölgy még egészen fiatal. Mozdulatai lányosan puhák, lágyak. Amint lassan lefelé lejtett a lépcsőn, lépései feltűnő fáradtságról árulkodtak. Hiába kémlelt a lány ezúttal is arcvonásai után: a sötét fátyol, amely vastag redőkben omlott fejére és keblére, eltakarta előle.

Lilly önkéntelenül hátralépett. Ijedség lett úrrá rajta, és vérét lüktető halántékába kergette, mikor egyszerre csak megjelent a férfi is az ajtóban... Milyen botorság! Mi félnivalója van tőle? Hiszen most nem romboló szándékkal jön! Egész figyelmével az ifjú hölgy felé fordult. Biztos és határozott mozdulatokkal haladt keresztül a teraszon és csakhamar utolérte a hölgyet. Beszédbe ereszkedett vele. Ugyanazon az öblös, behízelt hangon beszélt, amely annyira megragadta Lillyt, hogy még nénjével szemben is védelmére kelt. Nem értette, hogy mit mondott, csak a Beatrice név jutott el füléhez, amint a férfi végtelen lágysággal kimondta. A hölgy felé nyújtotta kezét, az azonban gyorsan visszavonta a magáét és néhány halk, fuvolaszószerű szót mondott. Lilly úgy érezte, hogy szavai könnybe fúltak... A lány jól ismerte már a férfi hangjának változásait. Anélkül, hogy megértette volna, amit válaszolt, anélkül, hogy egyetlen mozdulattal is kísért volna szavait, megérezte hangján, hogy elkedvetlenedett. Közelebb lépett a hölgyhöz és felemelte karját. Átöleli? Lilly lelke megvonaglott és heves fájdalmat érzett. Arca lángba borult. Hirtelen elszégyellte magát, amiért leskelődik és hallgatózik. Már-már visszavonult, de amit ebben a pillanatban látott, a küszöbhez kötötte. A Kékszakáll közeledtére a hölgy hátrált, majd roskadozó lépésekkel elmenekült, mintha irtóznék érintésétől... Megveti, biztosan megveti. Gonosztevő talán, és ő ismeri bűnét? Vagy undorodik tőle? És az mégis ráerőszakolja szerelmét?

Lilly nem tudta miért, de sokkal kevésbé hitt az utóbbi feltevésben.

Tovább azonban nem is gondolkodhatott ezen, mert mögötte Bäbe néni kertjében lárma támadt. A tyúk megfélemedezett a köteles óvatosságról, elhagyta magas megfigyelőhelyét és jártában alkalmasint Bäbe néni látókörébe jutott. A hölgyek Sauerrel és a kezét tördelő Dórával együtt valóságos hajtóvadászatot rendeztek a

tyúk után, amely éppen akkor menekült be a baromfiudvar ajtaján, mikor Lilly is odaért. Az ajtót aztán nagy gyorsan betették mögötte.

Dora nem kerülte el sorsát. A nap, amely az ördög létezéséről folytatott vitával kezdődött, szigorú „megrovással” végződött. Az eset véget vetett a két öreg barátnő beszélgetésének is. Bäbe nénit, aki feltékenyen őrködött háza tája rendjére, az ilyen rendellenességek kihozták sodrából. Nem ment vissza vendégével a lugasba.

Félórával később a tanácsosné öreg háza mély álomba merült. A tolózárás ajtók és ablakok mindenki bejutását lehetetlenné tették, de nem akadályozhatták meg, hogy réseiken át be ne szűrődjenek és Lilly szobájáig el ne hatoljanak a cselló édes-bús hangjai. Az imént szólaltak meg odaát a toronyszobában és hol diadalmasan zengtek, hogy a hallgató lelkét a dal szárnyain magukkal ragadták, hol panaszosan búgtak és reszkettek a szenvedélytől, amely varázslójuk szívét fűtötte. Lilly kinyitotta az ablakot és forró homlokát rászorította az ablakkeret hűvös fájára. Úgy érezte, hogy a Kékszakáll egyre ráfüggeszti nagy, tüzes szemét. A titokzatosan suttogó vagy vadul felharsanó melódiák közepette is egyre hallotta hangját, amint lelke elvesztett békéjéről beszél.

Főzszaklatott lelkiállapotában, amelynek okát nem is igen tudta, jót tettek Lillynek a következő napok szórakozásai. Egymást követték a látogatások Bäbe néni házában, és ők maguk is sűrűn jártak be a városba, hogy a látogatásokat viszonzozzák. Többször tettek kirándulásokat a környékre is. A háztól való gyakori távollét, a hasonló korú lánykákkal való érintkezés, a régi, kedves ismerős helyek viszontlátása lassan elhalványította az első napok benyomásait, megszabadította állandó zavarától és elfogultságától. Ez a folyamat annál zavartalanabb volt, mert senki sem emlékeztette a szomszédságra.

A tanácsosné rendületlenül kitartott kijelentése mellett, hogy az ő hozzájárulásával egyetlen téglát sem mozdíthatnak el helyéből a kerti házban. Kerülte a kertnek azt a részét, ahol a ház állt és egyetlen szóval sem említette többé annak az emlékezetes estének az eseményeit. „Végezze csak be az ellenség a romboló munkáját – gondolta –, hordja el az ő területéről a házat, ő a megmaradt részt majd hátsó fallal lezárja és megóvja a teljes pusztulástól.” így legjobb képessége szerint eleget tesz az elhunyt örökhagyó kívánságának. Az öreg Sauer, aki be-benézett a kerti házba, titokban közölte Lillyvel, hogy a rés a falon azóta sem nagyobbodott meg. Fogalma sincs róla, mondta, hogy mit akarnak „azok odaát”. Úgy látszik, valaki gyakran bebújik a fal-résen, legalábbis erre vall a padlón széttaposott törmelék, és ezt bizonyítják azok a csaknem naponként friss, meszes lábnyomok, amelyeket a kert kavicsos útjára a kerti ház titokzatos látogatója visz ki cipője talpán. A torony most is odameredt a tanácsosné

kertjére, de az ablakok mögé, amelyek eddig csaknem az egész torony belsejét láthatóvá tették, nehéz selyemfüggönyöket akasztottak fel. Néha, ha az ablakszárnyakat kinyitották, Lilly a reggeliző lugasból láthatta, amint ezek a függönyök halkán megmozdultak, sőt nemegyszer úgy érezte, mintha a két függönyszárny között keskeny sötét rés is támadna. A lányka a Kelet elfüggönyözött ablakaira gondolt, amely mögött az odaliszkok lesnek ki, és lelki szemei előtt megjelentek a gyengéd kezek, amelyek olyanok voltak, mintha ujjacskái marcipánból lennének és úgy villogtak gyűrűi, mint megannyi karbunkulus. Azt gondolta, hogy az idegen hölgy lakik most a toronyban. A cselló azóta sem szólalt meg. Mintha a hangos lárma és az élénk vendégforgalom némította volna el szavát. Lillyt, a városban tett látogatása óta csaknem esténként keresték fel fiatal lányok a városból, akik teájukat Bäbe néninél itták meg. Alkonyatkor kigyulladt a reggelizőlugasban a lámpás, és a vendégek, ellentétben a tanácsosné addigi házirendjével, éjjel tizenegy óráig is ottmaradtak.

Ebben a körben sohasem említették a szomszéd nevét. Kímélték Bäbe néni érzékenységét. Csak nagy néha kérdezte meg valamelyik fiatal lány suttogva, látta-e már Lilly a szomszédos remetét. Lillynek mindannyiszor sikerült ügyesen kikerülnie a választ.

A kérdések azonban újból felzaklatták. Rá kellett gondolnia a szomszéd férfirra, és bár sok oka volt arra, hogy bűnösnek tartsa, mindannyiszor titkos fájdalomban vonaglott meg a szíve. Fájó felháborodást érzett akkor is, ha valaki idegen becsmérően nyilatkozott róla. Új, különös érzéseit azonban nem elemezte. Aki látta, amint szinte gyermeki pajkossággal gázolt bele a rétek magas fűvébe, vagy amint versenyt futott lefelé a többi lánnyal a hegyről, nem sejtette, hogy rejteget valamit lelke mélyén, de olyan mélyen, hogy annak a valaminek egyetlen sugara sem tévedt föl csillogó szemébe.

Ötödik fejezet

A ház mögött lévő tölgyfaerdőből nagy darab Bäbe néni birtokához tartozott. Sauer éveken tartó nagy munkával szerpentin utat vágott a fölfelé kapaszkodó erdőbe. Ez az út az idők folyamán valósággal vesszőparipája lett az öregnek. A tanácsosné incselkedően azt állította, hogy az út nagy, csinosan lekerekített, fehér pataki kavicsait kabát-zsebében hordta fel a hegyre. Az út magasan, fenn, egy szép tölgyfa alatt végződött, amelynek törzséhez ágakból összerótt pad simult. Sauer ezt a művét szeretetreméltó nagyzsolással erdei sétánynak nevezte. Boldog volt, amikor a fiatal lányvendégek uzsonna előtt felkapaszkodtak az ő útján a hegyre, hogy friss levegőt szívjanak és ujjongó kiáltásaikkal hangossá tegyék az erdőt.

Az egyik vasárnap reggel Lilly kilépett az erdőbe vezető ajtón. Addig sohasem volt fenn egyedül a hegyen, és ez bosszantotta. Játzóársainak és barátnőinek gondtalan csevegése és hangos nevetése felverte az erdő ünnepélyes csendjét és megzavarta titokzatos báját.

Ma azért kíváncozott fel a hegyre, hogy onnan hallgathassa a reggeli harangszót. Kérésére Bäbe néni felmentette a különben elmaradhatatlan templomba menés alól. Mialatt behúzta maga mögött az ajtót, tekintete önkéntelenül a szomszédos ház toronyablakára esett. A függönyök ekkor hirtelen hevesen megmozdultak. Őt látva valaki nyilván gyorsan hátralépett az ablakból. Talán a szegény fogoly volt, aki irigykedve nézhetett a fiatal lány után, amint gyors, könnyű lépésekkel felfelé siet az úton.

Lilly egykettőre fenn volt a padnál. A hatalmas tölgy, amely ráborította árnyékát, mint előretolt őrszem, magányosan állt az erdő előtt. Az erősen lejtő hegyoldalt ott rövid, száraz pászit borította. A napnak még nem volt elég ereje a korareggeli harmat felszárítására. A város házainak teteje még árnyékba és vasárnapi csöndbe burkolózott, de a tűzhelyeken már bizonyosan forrt a reggelihez való teavíz. A kéményekből könnyű füst gomolygott ki és azonnal eloszlott a tiszta, üde levegőben, vagy vékony, átlátszó csíkokban futott egy-egy finom, leheletszerű szellő elől az öreg templomtorony felé. A templom sötét cserépteteje is megvilágosodott hamar. Az egyik kósza napsugár elérte a torony gombját, majd besurrant a toronynyíláson a harangokhoz. És mintha megújult volna az ezeréves egyiptomi csoda, ugyanabban a pillanatban végigreszketett a városon az első harangszó. A templom galambjait felrezzentette a hang. Egy ideig még aggodalmasan keringtek a város fölött, aztán mélyen Lilly lábai alatt kirepültek a napsütötte mezőre. Lilly szemével követte őket röptükben, de aztán elfordította tekintetét róluk, és közvetlen

környezetén jártatta körül. A pad mellett nagy sziklatömb állt. Talán a megolvadt hó sodorta le valamikor régen a hegytetőről. Szél és vihar elől meleg, vastag mohatakaróba göngyölődött. Hátán hosszú szederindák kúsztak fel rá, lábánál pedig, ahová a nap alig-alig ért el, zöld fűcsík húzódott, amelyből odatévedt, gyöngéd erdei virágok bólogattak a lányka felé. A mohatakarón hemzsegtak a bogarak. Lilly fölējük hajolt és elgondolkodva nézte ezt a fontos ügyektől és gondoktól tevékeny kis világot. így elkerülte figyelmét a halk zaj, amely mögötte támadt. Recsegés, ropogás hallatszott. Erős férfikar hajlította el útjából a bokrok ágait. A puha erdei talaj felfogta közeledő, gyors lépéseinek nesztét.

– Hagyja azt a nagy követ – hangzott fel mögötte hirtelen a Kékszakáll tréfás óvása. – A régi germánok megbabonázták, és a babona még mindig fog.

Nem ijedt volna meg jobban, ha ugyanabban a pillanatban megnyílik a föld, és pokolbéli alakok ugranak eléje. De ijedsége ellenére is mozdulatlan maradt.

– Szívesen elismerem – folytatta a férfi, miközben a pad gyenge támlája megremegett kezének súlya alatt hogy a kövek is beszélnek, ez azonban nem lehet ok arra, hogy a kérő emberi hang elől elzárja fülét.

Milyen kifejező ez a kérlelő emberi hang! Lilly nem fordította hátra fejét, mégis bizonyosra vette, hogy mialatt tréfás hangon beszél, bánatosan és lágyan rajta pihenteti a szemét. Mindegy, most van itt az ideje, hogy a férfi megmagyarázhatatlan varázsát örök időkre lerázza magáról. Eszébe jutott nénje óvása és a maga vakmerő elhatározása. Felemelkedett ültéből, hogy könnyű főhajtás után válasz nélkül elsiessen. De akaratlanul is ráemelte egy pillanatra a tekintetét. A férfi sem mozdult, hogy a lánykát elhatározásától eltérítse, de tekintetében és magatartásában annyi volt a férfias büszkeség, hogy Lilly önkéntelenül is megtorpant és lesütötte tekintetét.

– Nem törődtem a társadalmi formákkal – szólalt most meg a Kékszakáll komolyan –, hanem csak szívek udvariasságával, amikor most újra bátorságot vettem magamnak arra, hogy megszólítsam... Szerényen félrevonulnék újabb csalódással szívemben, ha nem tudnék annyit magáról. De tudom, hogy mindig szeretetreméltó mosollyal válaszol az öreg koldus gyerekes kérdéseire, aki hetenként megjelenik a tanácsosnénál alamizsnáért, türelemmel hallgatja végig panaszait, és még meg is vigasztalja. Tudom azt is, hogy lekötelező kedvességgel vesz részt a társalgásban, ha nénjének látogatói vannak, és talpraesetten, szellemesen válaszol a magához intézett kérdésekre. Néha bájos csintalansággal enyeleg környezetével és olyan kedvesen, üdítően nevet, mint a gyermek, akinek lelkéhez még nem férközhetett közel a gyűlölet. Tudom. De kellene-e még bizonyítékok? És maga

mindezeket eltitkolja... Görcsösen ragaszkodom ahhoz a kedves feltevésemhez, hogy irántam való barátságatlanságának csak a Dornok családi viszálykodása a magyarázata... Láttam, amint felfelé igyekezett a hegyre és követtem, mert emlékeztetni akartam arra, hogy még egy megválaszolatlan kérdésem van. Engedje meg, hogy ezt a kérdést kérésné változtassam át: kérem, közvetítsen köztem és Falk tanácsos-né között és tegye lehetővé, hogy kibékülhessünk.

Komolyan, megfontoltan beszélt, és a lányka úgy érezte, hogy megszégyenítő módon életében először utasították most rendre. És ki az, aki felelősségre meri vonni viselkedéséért? Beszéde megijesztette és el is idegenítette egyben. Hogyan tudhat mindent? Csak nem vetemedett rá, hogy nyomozzon utána?...

Újra Bäbe néni óvására gondolt meg a titokzatos ismeretlen alakjára... Hátravetette fejét azzal a kedves mozdulattal, amely ellenállást és dacot fejezett ki, emellett azonban óvatosan kerülte a hivatlan erkölcsprédikátor tekintetét. Így nem látta meg arcán az elragadtatás mosolyát. Annak bebizonyítására, hogy „nagylelkű” ajánlatára nem sokat ad, könnyed hangot ütött meg válaszában és elégtétellel érezte, hogy gúny is vegyült szavaiba:

– E megbízatás teljesítéséhez bátor szívre volna szükség. Úgy látszik, sok mindent tud rólam, de azt nem, hogy egyáltalában nem vagyok bátor, és különösen irtózom minden teljesíthetetlen kéréstől. Tudom, nagyon udvariatlan vagyok, hogy nem vállalkozom a közvetítésre, de tudom azt is, hogy Bäbe néni még a Dorn nevet sem szívesen hallja, nemhogy bocsánatát kérhessem az ön részére.

– De hát ki beszél bocsánatkérésről?! – szakította félbe a férfi élenken.

Ugyanúgy, mint első alkalommal, most is azon volt, hogy úrrá legyen indulatain. Néhányszor fel és alá járt a pad előtt, aztán összefont karokkal megállt.

– Úgy hívják, hogy Lilly – szólalt meg újra. – Még a tanácsosné kemény, nehézkes hangja is rokonszenvéssé válik, ha ezt a két édes szótagot kimondja... az ember örömeire teremtett virágra kell gondolnia, aki a név viselőjét látja. Nyilvánvalóan nem szereti az ehhez hasonló költői álmodozásokat, hisz mindent megtesz, hogy felriasszon belőlük... Vagy talán tudja, hogy éppen ez az ellenkezés, a gyermekesen gyengéd külseje és állandóan tagadó, dacos lelke közötti ellentmondás veszedelmes másokra és... de nem, nem...

Megbánta, amit mondott, megsajnálta, hogy ilyen gyanúsítással illette. De Lilly nem értette meg. Máskor éles és átható értelme itt megfeneklett. Nem voltak tapasztalatai, amelyek értelmét alátámaszthatták, segítették volna. Érzései, gondolatai tiszták, érintetlenek voltak, és így nem is sejtette, hogy a férfi

ingerültségében tetszeni vágyással, tudatos kacérsággal vádolta meg. Dorn elfordult és hallgatott néhány pillanatig.

– Szóval, ott lent gyűlölik és megvetik szerencsétlen nevemet – mondta végre keserűen és kezével a tanácsosék háza felé mutatott. – Hát nem gondol az az asszony arra, hogy végtére is egy családból származunk mind a ketten és hogy valamikor ugyanazt a nevet viselte, amit most én?

– Elfelejtí, hogy ez a kötelék is meglazult – ön már nemesember.

Erre a meglehetően ridegen hangzó ellenvetésre meglepetten fordult Dorn a lányka felé és fürkésző tekintettel nézegette. De csakhamar újból megjelent ajka körül gúnyos mosolya, amely mindig a harag és megszégyenülés vegyes érzését keltette a lánykában.

– Falk tanácsosné eddig bizony alig szolgált rá, hogy különösen jó véleménnyel legyek róla – válaszolta –, de iránta való tiszteletből elhiszem, hogy a felfogásbeli nemességet ő sem becsüli kevesebbre, mint én, más nemességem pedig nekem sincs. Vannak ugyan, akik azt hiszik, hogy megsértenek, ha kereszt- és családi nevem közé nem illesztik a „von” szócskát, de nekem eszembe sem jutott soha, hogy használjam, és ezzel folytonosan figyelmeztessenek szegény apám pillanatnyi eltévelyedésére.

Elhallgatott és mosolyogva nézett Lillyre, aki ettől a nyilatkozattól legyőzve, lesütötte szemét.

– Ez a kötelék tehát nem szakadt el – folytatta most a férfi –, és én annál szorosabban fogom, mert talán ennek segítségével jutok el célomhoz... Bármernyire berzenkedik is a velem való közösség gondolatától, kétségtelen, hogy a teljesíthetetlen kérések tekintetében egyformán gondolkozunk. Mégis, ami a bátorságot illeti...

– Ön elég bátor ahhoz, hogy kívánságainak teljesedését kierőszakolja, hisz katona volt.

– Ej, hisz maga többet tud rólam, mint amennyit remélni mertem! Egyébként – fordult komorra hangulata – miért emlékeztet erre és méghozzá ilyen gúnyos hangon? Nem kell-e kétségbeesnie annak, aki nagy és szép gondolatért fog fegyvert és végül azt kell látnia, hogy a vérrel kivívott győzelmet a számító önzés elsekélyesíti?... De maradjunk a tárgynál! Igaza van, ha kitartónak és szükség esetén határozottnak tart. Csakhogy a mi esetünkben minden kényszer veszélyeztetné a célt. Ha tehát rászánom magam, hogy engedelem nélkül belépjek Falk tanácsosné házába és ellenfelem elutasító magatartása ellenére is békejobbot nyújtok neki, feltétlenül tudnom kell, hogyan vélekedik erről a lépésről maga.

Lilly már e lépés lehetőségének pusztá gondolatára is reszketett a szíve. Ismerte nénjét és tudta, hogy sohasem fogadja el a feléje nyújtott békejobbot. A kerti ház megrongálását megbocsáthatja úgynevezett halálos ellenségének, de azt soha, hogy a Huberték

ivadéka. Mindenki mással szemben az aggodalmaskodásig igazságos, ezen a ponton azonban makacs, következetes és hozzáférhetetlen. A Hubert-ág iránt való mindennemű engedékenységet elhunyt szerettei súlyos megsértésének éreznék. Mi lehet ilyen körülmények között a gyűlölt szomszéd látogatásának következménye?!

Mély sajnálkozás és heves aggodalom szállta meg Lilly lelkét, ha a rideg és durva visszautasításra gondolt, amellyel a tanácsosné a betolakodót fogadná. De megérezte azt is, hogy a részvétnek és sajnálkozásnak ezt az érzését el kell titkolnia, ha nem akarja, hogy a férfi még inkább ragaszkodjék elhatározásához. Ezért a tőle telhető legnagyobb önuralommal és nyugodtsággal válaszolt:

– Már megmondtam, hogyan vélekedik önről a tanácsosné. Ebből láthatja, milyen fogadtatásra számíthat. Lépése a mostani körülmények között – enyhén szólva – tapintatlanság volna, amit annál kevésbé bocsáthatnék meg, mert nénémet fölizgatná.

– Gyengédsége és aggodalmaskodása meghiúsíthatna, ha nem volna ennyire egyoldalúan elfogult – mondta most Dorn keserűen. – Csak azért, hogy az öreg hölgyet rövid ideig tartó lelki megrázkódtatástól megóvja, másokat akár a kétségbeesésbe is kergetne... Nos, megmondom: leküzdhetetlen vágy vonz abba a régi házba, ellenállhatatlan hatalom, amely már régen arra készítetett volna, hogy átlépjem küszöbét, ha... nos igen, ha a leghalkabb közeledési kísérletre is nem fagyna azonnal jéggé valakinek a tekintete és nem árulná el feje jellegzetes hátravetésével, amit érez és amit gondol: vissza, nincs nálunk semmi keresnivalója!... Látja, a kiállott tűzpróba ellenére sem érvényesül minden esetben a katona vakmerősége és bizakodása.

Mialatt beszélt, gyors lépésekkel föl- és alá járt. Kezét a háta mögött összekulcsolta, és Lilly észrevette, hogy ujjai folytonosan mozognak. A szenvedély ezer változata érződött hangján! Látszott rajta az erőlködés, hogy beszédét, a szemrehányásnak, a haragnak és a szívéből feltörő fájdalomnak ezt a szenvedélyes keverékét, valami vad humorba burkolja. Hiábavaló igyekezet volt. Éppen ellenkező hatást ért el vele, mert csak még jobban kiélezte mondanivalóját.

Lilly egyre izgatottabb lett. Valami csodálatosan lenyűgöző volt abban a jelenségben, amely hatalmas, belső hévtől úzve ott járt előtte föl és alá. De, ha halkabban és távolabbról is, még mindig fülébe csengtek nénye intó szavai. És abban a pillanatban, mikor gyengéd és békülő szavak tolultak ajkára, tekintete a fehér ház toronyablakára esett, amely átcsillant a bokrokon. A selyemfüggönyök mögött síró asszony maga elé képzelte képe lehűtötte háborgó szívét és képessé tette arra, hogy teljes nyugalmat színleljen.

– Jogosnak tartja az öregasszony hajthatatlanságát és ridegségét?

- kérdezte a férfi és megállt a lányka előtt.
- Legalábbis nem veszem tőle rossz néven, hogy berzenkedik a néki nem tetsző érintkezés ellen.
- Eszerint maga is hasonlóképpen cselekednék, még ha halálra sebezne is vele egy szívet?... Hol itt a keresztényi szeretet?.
- Az akarat szabadságát ez a bibliai parancs nem érintheti.
- És maga az akarat szabadsága nevében sorsomra hagy.
- Nem tehetek önért semmit.
- Ez az utolsó szava?
- Utolsó – kiáltott vissza Lilly, aki már meg is indult lefelé a lejtőn, mert meglátta Sauert, aki jelenteni jött, hogy a kisasszonynak fiatal hölgy látogatója érkezett a városból. Lilly hangtalanul követte az öreg inast. Szívesen visszanézett volna a helyre, ahonnan az imént az utolsó fájdalmas kérdés elhangzott hozzá, de nem mert.

Hatodik fejezet

Másnap reggel a lányka a reggeliző lugasban ült, ölében mirtuszágakkal, amelyeket menyasszonyi koszorúba font. Délután volt egyik barátnőjének az esküvője, és Lilly mint koszorúslány vállalta a menyasszonyi fejdísz elkészítését. Halványan és fáradtan hajolt a jelentős koszorú fölé, amelynek gyengéd levelein a jövő boldogság jeleit keresik fiatal lányszemek. Az utolsó huszonnégy óra alatt egymást hajszolták a fiatal lány lelkében kínzó gondolatai és fájó képzetei. Ébren is lidércnyomásos álom gyötörte, amelyből olyan boldogan ébredünk a megnyugtató bizonyosság tudatára.

De Lilly számára nem volt belőle ébredés. A csendes kert újra megélenkült ugyan az élet zajától, és a kerti lugas bokrain át fényes napsugár világított most is a lányka homlokára, de azért...

A Kékszakállal való találkozása a legellentétebb érzéseket keltette benne. Akármennyire küzdött is magával, bárhogy szidta is magát gyengeségeiért és jellemtelenségeért, nem tudta legyűrni a kimondhatatlan részvét érzését sem. Méltatlannak érezte magához, hogy akárcsak egy pillanatra is foglalkozzék olyan férfival, akinek a házat legalábbis kétértelmű titok árnyékolja be, és mégis egyre érezte magán a férfi komor-szomorú tekintetét, és szinte kínos pontossággal egyre ismételtette magában mindazt, amit az tegnap mondott neki. Amit mondott, mind rendkívüli és nemes volt és nem fakadhatott bűnös lélekből... Szégyellte magát nénye előtt, de ugyanakkor különös módon, a keserűség érzése is erőt vett rajta anyai barátnőjével szemben. Voltak pillanatok, amikor az idős hölgyet vak gyűlölettel vádolta meg, amely őt is rideg, visszautasító magatartásra készítette. Válaszai, amelyekkel a férfi minden kérése elől elzárkózott, égették lelkét, és már-már arra gondolt, hogy azokat valami gonosz szellem sugallta neki. Ha azonban arra az estére gondolt, amelyen a Kékszakállt együtt látta az ismeretlennel, újra kegyetlen lett és elégtétellel idézte fel rideg szavait, amelyek annyira fájhattak a férfinak. Ki követhetné e fiatal leányszívet hullámvázásaiban? A csodálatos üdvözültség érzése mellett szinte átmenet nélkül bukkant fel benne a teljes reménytelenség kegyetlen gondolata.

A tanácsosné már régen levette szeméről szemüvegét és az előtte fekvő nyitott könyvre helyezte, hogy aztán tekintetét kutatón és aggodóan pihentesse a sötét gondolatokba merült lány arcán.

– No, gyermekem – szólalt meg végre hosszú csend után aki nem tudná, hogy menyasszonyi koszorút fonsz, megesküdnék, hogy temetésre szánod. Mi van veled? Ilyen arccal készülsz esküvőre?!

Lilly már az első szavakra felegyenesedett és néhány pillanatra visszatért arcába és ajkára a szín.

– E koszorú láttán nekem is vannak borús gondolataim – folytatta

Bábe néni, mikor kérdésére nem kapott választ. – A koszorút kikényszerítették és kidacolták a szülőktől, akik lányuk választását nem tartják szerencsésnek. Míg idáig jutottak, szomorú, viharos jelenetek voltak abban a házban... Az én időmben más volt a helyzet. Akkor többet adtak a szülők kívánságára, mint ahogy jobban, nagyobb önfeláldozással szerették is őket.

Nagy, kék szeme elfátyolosodott és tekintete elkalandozott a kerten át messze ki a szabadba, anélkül, hogy látott volna valamit a mezők zöldjéből vagy az ég világos kékjéből. Gondolatai visszairamodtak elmúlt ifjúságába, és láthatólag fájó emléknél állapodtak meg, mert ajkára szomorú mosoly ült.

– Mindennél jobban szerettem az édesapámat – kezdett hozzá meséjéhez –, és a világ minden kincséért sem csaltam volna meg... Most is belehasít a fájdalom a szívembe, valahányszor eszembe jut, hogy mint egészen kis gyermek egyszer megkérdeztem tőle: „Édesapám, miért van az, hogy nekem csak fél karom van, mikor a többi gyermeknek kettő?”

Százesztendős koromban sem felejttem el, ha megérem ezt az időt, hogyan halványodott el kedves, komoly arca. Annyira megijedtem, hogy felsikoltottam és sírva fakadtam. Azontúl sohasem kérdeztem tőle ilyet, sőt reszkettem aggodalmamban, ha valaki részvétellel nézett rám, mert féltem, hogy észreveheti apám ezt a résztvevő tekintetet. Később műkart készíttetett nekem. Megtévesztően nagyszerű volt, sok pénzbe is került, de ebből tanultam meg, hogy előbb-utóbb minden hamisság megbosszulja magát...

A tanácsosné elhallgatott, majd néhány pillanat múlva folytatta:

– Látod, gyermekem, ennek már idestova harminc esztendeje, és máig is pontosan tudom, mit éreztem akkor. Csúnya kislány voltam, durva arcvonásokkal és vaskos termettel. A társas érintkezés formáira és szabályaira sem voltam tekintettel. Mindezt jobban tudtam, mint akár a leggonoszabb ellenségem is, s ez a tudat szögletessé tett. Szerettem az igazságot és ezért goromba is voltam. Senki sem táncolt velem szívesen, és hogy táncmulatságokon nem árultam folytonosan petrezselymet, ezt csak édesapám tekintélyének és gazdagságának köszönhettem... Annál jobban csodálkoztam, hogy végül mégis akadt valaki, akin megláttam, hogy szívesen foglalkozik velem. Idegen volt és időről időre jött csak ide üzleti ügyben. Szívesen keresett fel bennünket és mindig tovább is maradt, mint okvetlenül kellett. Ezt hamar észrevettem és tudtam, hogy miattam történik. Hálás is voltam neki egész szívemmel... Egyszer hosszú távollét után jött meg újra. A folyosón találkoztam vele, és különös érzés támadt bennem, mikor boldog örömmel nézett rám. Hirtelen kezem után nyúlt ekkor – az álkarom volt az... Mindig ijesztő, ha az ember más halálos ijedtségét látja, de ebben a pillanatban valósággal elállt a szívem verése. Halálos ijedtségében kifutott arcából minden szín. Meg is szédült és közel

volt az ájuláshoz az irtózáttól. Rémülten nézett rám és hátralendítette azt a szerencsétlen papírmásé tákolmányt, mintha valami undorító féreg lett volna... Szánalmasnak éreztem magam. Összeharaptam fogaimat, nehogy felsírjon bennem a fájdalom. Édesapám meghalt anélkül, hogy megtudta volna, milyen szívfájdalmon estem át. Az álkart nyomban lekapcsoltam magamról. Megkaptam büntetésemet a csalásért.

– És a férfi, néni? – kérdezte Lilly megindultan.

– Nos, az nyomban megfordult, kisietett az ajtón és hosszú ideig nem tért újra vissza... Később egyik barátnőmet vette el feleségül.

A tanácsosné válasza ridegen hangozott, bár látszott rajta az erőlködés, hogy könnyedén válaszoljon a kérdésre. Erőtelmes, hajlíthatatlan hangjának azonban nem sikerült az alakoskodás.

Lilly részint Bába néni közlése, részint otthon hallott célzások alapján ráeszmélt arra, hogy ez a férfi az ő tulajdon édesapja volt. Meg-bocsátott-e neki ez a szegény, boldogtalan asszony az okozott fájdalomért? Meg. Minden körülmények között hűséges barátja maradt és amikor egyszer balsikerű spekuláció folytán – mert bankár volt – a tönk szélére került, egész vagyonát rendelkezésére bocsátotta, hogy megmentse. Lilly szülei ezért mindig nagy tiszteletben tartották. Édesanyja Lillyt, mint Bába néni kedvencét, még halálos ágyán is kérte, hogy öreg barátnőjét soha tudatosan meg ne bántsa, ellenkezőleg, minden erejével igyekezzen azon, hogy felvidítsa.

– Igen, igen, senki sem tudja nálamnál jobban, mennyire úrrá lehet az erős akarat a lázadozó szíven – folytatta a tanácsosné rövid szünet után. – De a mostani nemzedék egészen más. Legtöbbször baj van a testi egészséggel, beteg testben pedig nem lehet egészséges lélek. Mindenütt a szeretett Én-t tolják előtérbe, és a női lélek szó nélkül, némán hozott áldozatai egyre ritkábbakká válnak.

Lilly végzett a koszorúval. Gyors mozdulattal az asztalra tette. Arca tűzben égett és szorosan összecsucott ajka köré a dacos elhatározottság vonása ült. Bába néni utolsó kijelentése nyomán felmerült benne a kérdés, hogy miképpen kászálódják ki ő maga nehéz szívügyéből. Hívatlanul tájra felmerült lelki szemei előtt a férfi fellobbanó arca. Szemérmes félelemmel meg valami új, ismeretlen boldogságérzéssel gondolt arra, mi lenne, ha „az odaát” egyszerűen, minden további nélkül megkérné a kezét. A „harc” szónak eddig tulajdonképpen egyáltalán nem volt előtte jelentősége. Tisztán és zavartalanul mosolygott fiatal lelke a világra, mint a tiszta óvott víztükör, amelyet még nem kavart fel a vihar. Lelke csak egyetlenegyszer bolydult föl, mikor édesanyja meghalt, de ez csak fájdalmat, nem pedig harcot jelentett számára. Édesatyja imádta és így mindig mindenhez hozzájutott, amit kívánt, és ha egyszer elvétve mégis ellenállásba ütközött kérésével, csak egyetlen hízog szóra, kis csintalan tréfára volt szüksége, hogy az apai

elhatározás azonnal megváltozzék. így aztán fel sem tudta mérni lelkének teherbíró képességét nagy, emberfölötti áldozatok megpróbáltatásaiban. A mérleg egyik serpenyőjében csak álmok, a boldogság álma volt a súly, a másikban viszont a valóság: Bäbe néni jogos igénye hálájára és odaadására. Ezért gyorsan megérlelődött benne a meggyőződés, hogy ilyen harcban a néni nem lehet vesztes fél. Hisz ő volt családi becsületük megmentője, csak neki volt köszönhető, hogy Lilly és hozzátartozói most gondtalan jólétben, sőt fényes viszonyok között élhetnek. Soha nem fáradó türelemmel és kitartással ült annak idején beteg kedvence ágyánál, mikor édesanyja belefáradt az ápolásba. Az álmok egészen elhalványodott Lilly lelkében.

– Bäbe néni – szólt Lilly dacosan –, te mindig nevetsz törékeny alkatomon és azt hiszed, hogy lelkierőmmel hasonlóképpen vagyok... Ne hidd, magam is csak úgy tennék, mint ahogy te cselekedtél.

– Ohó, gyermekem, úgy beszélsz most, mint a vak a színekről! – nevetett a tanácsosné. – Kis bolondom, mit tudhatsz te a szív viharairól? Hisz még babákkal játszol! Egyébként isten óvjon attól, hogy hasonló harcaid legyenek – tette hozzá melegen és szeretettel simogatta végig a lányka dús haját. – Mi lenne akkor a kis holdvilághercegnővel?!

A beszélgetést látogató zavarta meg. A városból jött ki egy fiatal kereskedő, Bäbe néni egyik barátnőjének a fia. Az imént tért vissza hosszabb párizsi tartózkodás után és most tiszteletét tette. A világfi könnyedségével lépett a lugasba, amely azonnal erős parfümillattal telt meg. Hajviseletétől le a cipőjéig minden a modem Babel legújabb divathóbortjára vallott az egyébként csinos fiatalemberen. Ajkáról csurgatott mézként ömlött a francia szavakkal tarkított szóáradat. Bäbe néni egyszerű, megragadó elbeszélése után ez a furcsa, felületes teremtmény kétszeresen rossz hatást tett Lillyre. A hozzá intézett kérdésekre röviden és egykedvűen válaszolt és nagyon örült, mikor a tanácsosné megkérte, hogy a fiatalúr édesanyja számára nyessen le néhány szál virágot. Bosszúságára azonban a fiatalember is felállt, elbúcsúzott Bäbe nénitől, mellé szegődött és mindannyiszor hízelgő szavakat súgott a fülébe, valahányszor egy-egy virágot vágott le. A kislányt végre is elhagyta béketűrése, haragosan letépett egy félig elvirult, csúnya szegfűt, beletűzte a csokorba és elfordított arccal átnyújtotta a vendégnek. A fiatalember sokkal hiúbb volt, semhogy Lilly mozdulatának jelentőséget tulajdonítson, elkapta kezét és ajkához emelte.

Ebben a pillanatban hatalmas dördülés hallatszott, amelyet lezuhanó és lent szétzúzódó üvegcserepek lármája követett. Lilly ijedten fordult a szomszéd ház tornya felé. Éppen akkor estek le az északi toronyablak utolsó, csillogó maradványai. A boldogtalan szerelmesek költői alakjai eltűntek az ablakkeretből és helyettük a

Kékszakkal parancsoló alakja jelent meg benne. Ügyet sem vetett a drága üvegfestmény pusztulására. Néhány pillanatig kinyújtott jobb kézzel, mozdulatlanul állt, majd mellén összefonta karját s ebben a kihívó, majdnem gúnyos testtartásban merőn nézett le a párra. A mögötte leomló, sötétkék függöny még feltűnőbbé tette arca halványságát.

– Ni, az a nábob odaát különös tréfát enged meg magának – mondta a fiatalember gúnyosan. – Széttöri értékes ablakát, hogy újat szerezhessen be. Milyen szemtelenül bámul le ide!... Nagy kedvem volna rá, hogy szemteleniségéért megfenyítsem.

Fenyegetését azonban meglehetősen szelíd hangon mondta és nyilvánvalóan nem arra szánta, hogy a toronyablakban is meghallják.

Lilly is alig hallotta. Ébredő szerelmével azonnal felfogta, mi megy végbe annak a férfinak a szívében. Szemlátomást szenvedett. A lányka leküzdhetetlen, szenvedélyes vágyat érzett arra, hogy megnyugtassa, de majdnem ugyanolyan gyorsan úrrá lett ismét heves felindulásán. Ennek ellenére is elviselhetetlennek érezte a gondolatot, hogy bármiféle kapcsolatba hozhassák ezzel a fiatal nyeglével. Ezért alig észrevehető, büszke főhajtással viszonzta a fiatalember szertartásos meghajlását és anélkül, hogy újabb tekintetet vetett volna a toronyablakra, lassú lépésekkel megindult a lugas felé.

A tanácsosné éppen indult be a házba.

Biztosan meghallotta a lármát és látta okát is. De egyetlen szóval sem érintette az esetet. Csak arra figyelmeztette Lillyt, hogy vigye magával a menyasszonyi koszorút és az átadásnál ne vágjon olyan gyászos arcot, mint amilyenel reggel óta jár...

Bäbe néni mélyen, nagyon mélyen belegabalyodott abba a hitébe, hogy Lillyt a babái biztosan megóvják majd szíve viharaitól, különben nem tarthatta volna lehangoltságnak vagy rosszkedvnek a lányka lelki megrázkódtatását, amely félreismerhetetlenül nyomot hagyott, néha színe változásában is, az arcán...

Esküdt ellensége volt „a fiatalság fejlődésének” és délután, mikor Lilly az esküvőre felkészülve belépett a lakószobába, újabb kísérletet tett felvidítésére, bár a kislány akkor már, ha erőltetetten is, mosolygott. A néni tréfás haraggal mutatott a nagymama képére:

– Csúnyák ezek a fekete arctapaszok – mondta –, és én nem is értettem meg soha, hogyan csúfíthatja el valaki becsületes arcát. De ma legszívesebben teleragasztanám velük a homlokodat, mert bosszant a ránc, amely beléje szánt... Ruhád kifogástalan volna, csak hiányzik róla valami, mégpedig éppen az, amit annyira szeretek fiatal lányokon. Tűzz friss virágot a kebledre. Menj ki a kertbe és nyess le néhány fehér rózsát. Időd van még bőven.

Ideje tényleg volt, mert a tanácsosné egy teljes órával korábban öltöztette fel, nehogy az esküvő egy elkésett koszorúslány miatt ne

kezdődhessek meg pontosan.

Lilly elmélázva lépdelt végig a kerti úton. Merev selyemből készült ruhája suhogott rajta. Szinte súlyosnak látszott ez a fehér, hamvasan fénytelen ruha könnyű alakján, de a nehézkesség benyomását eltüntették a vállát és felső karját takaró habos túllfodrok és csipkék. Homlokát egyetlen fehér tavirózsa díszítette, amelynek sárga kelyhében kristálycseppek csillogtak. Hajába hosszú sáslevelek fonódtak, itt-ott vérpiros cseppek tündököltek a mélyfekete hajban vagy a zöld levélen: a sáskoszorút koralltűkkel tűzték hajába.

Kétoldalt az úton fehér rózsák illatoztak, de Lilly nem nyúlt hozzájuk. Már elfelejtette, hogy miért is ment le a kertbe.

Álmodozón haladt tovább. Nem tudta, hogy már a babsövényt is elhagyta, amely a kerti ház felé vezető út egy részét szegélyezte. Csak akkor emelte fel fejét, mikor a magas, zöld falak elmaradtak mögötte és a nap újra szabadon rátűzhetett a széles, kavicsos útra... A kerti ház előtt megállt. Ugyanebben a pillanatban kilökték belülről az ajtót. A Kékszakáll lépett ki rajta.

Lilly halkán felsikoltott és megfordult, hogy elmeneküljön.

– Maradjon, vagy maga után megyek a házba! – kiáltotta a férfi hangosan és olyan fenyegetően, hogy a lány aggódó arccal fordult vissza a lakóház felé, ahová az erős kiáltásnak okvetlenül el kellett hatnia.

Földbe gyökerezett lábbal állt meg, mialatt a férfi gyors lépésekkel melléje került.

– Nyugodjék meg – mondta akkor Dorn –, a nénje nem ijedhet meg tőlem abból az egyszerű okból, mert itt nem láthat meg. Különbösen sem történik bántódása neki sem, kertjének sem... Ugye, még sohasem látott sem a ház, sem a lugas közelében letiport virágot vagy letaposott pázsitot?... Pedig, vegye tudomásul, számtalanszor álltam azokon a helyeken sötét éjszakákon. Ha tilosba tévedek is, óvom az idegen jószágot... Sok tudásomat köszönhetem annak az ellenállhatatlan vágynak, hogy éjszakánként kóboroljak ezen az ellenséges földön. Így tudom azt is, hogy esküvőre készül. Félek, hogy ez az ábrándos tavirózsa nem fog tetszeni barátnőjének. Jobb volna, ha égő, piros verbénát tűzne ki.

Harag villant meg Lilly szemében, mikor a férfira emelte; heves szavak tolultak ajkára, de Dorn arca annyira megzavarta, hogy nem jutott szóhoz. A férfi nyilvánvalóan elvesztette önuralmát. Még halványabb volt, mint reggel, és ajka, amelyre gúnyos mosoly erőltetett, lázasan vonaglott. Eddigi beszédmodorától eltérően – gyorsan, hévvel, de mindig megfontoltan beszélt – most szinte fuldokolva, szakadozottan törtek elő belőle a szavak.

Lilly gondolkodott, hogy mit tegyen. Szívében, lelkében szinte forrtak az indulatok. A férfi hangjának minden emelkedésére összeresztett. Emellett félt, hogy a tanácsosné váratlanul odajöhet és

megsértheti Dornt. Erejét meghaladó erőlködéssel leküzdötte lelke háborgását, aztán, ha kissé reszkető hangon is, nyugodtan válaszolt:

– Nos, miután tudja, hogy mi a szándékom, beláthatja, hogy nem maradhatok itt tovább.

– Ó, van ideje bőven! – vetette ellen Dorn. – A kocsi csak négy órára jön el magáért... Látja, hogy pontos értesüléseket szereztem a lugas mellett lévő kémlelőhelyemen. Hja, ha az ember bűnbe esik, nincs megállás. Lelkemet régebben nem terhelte soha a kémkedés bűne, tiszta volt, mint a nap az égen, és most... Nézze csak ott fent a toronyszobában azokat a kék függönyöket! Ott állok fürkészve és ott ér el időnként a leskelődő büntetése. Olyat is kell látnom, amit nem szeretek látni... Igen, igen, a délelőtti esetre gondolok. Annyira érdekelt és felizgatott, hogy megfeledeztem a köztem és a kerti jelenet közötti távolságról és azt hittem, hogy egyetlen ökölcsapással eltávolíthatom a kertből az undok férget, amely hozzáérni merészelt virágomhoz. Így pusztult el Rómeó és Júlia. Gyűlöltem, amiért olyan felháborítóan boldognak látszott... Arról a szőke, bodros fejű Adoniszról beszélek, aki ma valószínűleg vőfély lesz az esküvőn. Lám, az annyi virágot vehetett át a maga kezéből, amennyit akart. De ha most igazságérzetéhez folyamodnék és én kérném meg, hogy törjön le részemre egyetlen nyomorúságos ágacskát, biztosan nem tenné meg.

– Nincs jogom ezekhez a virágokhoz, nem az enyémeik.

– Ó, milyen pompás válasz!... És mit szólna akkor, ha arra kérném, ne menjen el arra az esküvőre, mert valaki nagyon szenvedne attól a gondolattól, hogy maga ott van?

Ezek a szavak újra felkorbácsolták a lányka erőszakkal visszafojtott izalmát. Önkéntelenül ránézett a férfira, aki ebben a pillanatban keze után nyúlt. Arcáról hirtelen eltűnt a gúny kifejezése, hangjának vadsága ellágyult. Úgy látszott, hogy a féktelen dac fegyverei egy időre hűtlenül elhagyták és helyet engedtek a szenvedélyes aggodalomnak és féltésnek.

– Ne menjen el kérem, ne menjen! – suttozta.

Milyen volt ez a hang! És mennyi gyengédség és lágyság látszott arcán!

Mély megindultsága és zaklatottsága ellenére is érezte Lilly, hogy nem teljesítheti a fiatalember kérését. Gyorsan visszahúzta kezét és alkalmasint belső felindulásától éles és száraz hangon válaszolta:

– Különös kérés! Nincs módomban, hogy teljesítsem!

A Kékszakáll arca lángba borult. Néhány pillanatnyi izgatott hallgatás után újra régi hangján szólalt meg:

– Előre mondtam volna, hogy így válaszol! – kiáltotta. – De mindegy, ki kell tartanom követeléseim mellett. Azt hiszi, nem volna könnyű, hogy az ellenszegülőt felkapjam, magammal vigyem házamba és visszatartsam addig, míg az esküvői ünnepségnek vége

nincs? Nem első ízben történnék, hogy vakmerő halandó tündért rabol el.

– És nem első ízben történnek, hogy odaát az ön házában fogoly sírjon! – szolt hirtelen reszkető ajakkal Lilly.

– Fogoly az én házamban? – kiáltotta nagy meglepetéssel Dorn és hátrált egy lépéssel. Aztán, mintha hirtelen rátalált volna a megjegyzés nyitjára, kezével homlokára ütött.

– Ó, én bolond! – kiáltotta egészen megváltozott hangon. – Hogy feledkezhettem meg arról, hogy kisvárosban élek, ahol kíváncsi szemek és éles nyelvek vesznek körül?! Itt annyira áhítják a látszólag titokzatos dolgokat, mint ahogyan a pók les hálójában a légyre. Öregasszonyok bizonyosan azt beszélnek odabenn a városban, hogy síró fogolynőt tartok fogva házamban. Én meg kétségkívül a börtönőr vagy a Kékszakáll szerepét játszom ebben a komor történetben.

Kínos helyzete ellenére is csaknem elmosolyodott Lilly azon, hogy a férfi ugyanazzal a szóval jelölte meg szerepét, amellyel a városban tényleg illették.

– És magának természetesen nem volt sietősebb dolga, mint hogy hiteit adjon ennek a szóbeszédnek és megvessen érte? – kérdezte a férfi szemrehányóan. – Lett volna bátorságom arra, hogy a maga tiszta szemébe nézzek, ha lelkemet ilyen sötét bűn terhelné?... Egyébként cseppet sem törődöm azzal, hogy odabent mit gondolnak és mondanak rólam. Ki sem nyitnám a számat, hogy a pletykát elhallgattassam. De magának nem szabad ennek hitelt adnia egy pillanatig sem... Tényleg van a házamban egy szegény, boldogtalan nő. De nem fogoly. Kényszer sem tartja ott. Ellenkezőleg, oltalmam és védelmem alatt áll. Beatrice, a húgom, bár nem egy anyától lettünk. Az enyém meghalt, anélkül, hogy ennek a szegény teremtésnek a létezéséről tudott volna. Magam is csak édesapám halálos ágyánál értesültem titkáról, mikor rám bízta lányát. Apám mindig gyengédebben szerette őt, mint engem, a törvényes fiát. Megértettem, mert csodálatosan tehetséges teremtés. De léte apám számára is rettentő gondok forrása lett... Maga, akire az emberek mosolygósan és felüdültén néznek, nem is sejtheti, mit szenved az a szerencsétlen lány! Születése óta gyenge szervezetű, de kevéssel édesapám halála előtt váratlanul rettentő betegség támadta meg. A kór eltorzította arcvonásait, amelyek állítólag elbűvölően szépek voltak. Azóta sűrű fátyol rejtje arcát – én nem is láttam soha másképpen. Betegsége gyógyíthatatlan és, mint ő maga mondja, fertőző. Ezért még azt sem engedte meg sohasem, hogy kezét megfogjam. Kerüli az embereket, mert fél, hogy megijednek tőle.

Mindig ügyeltem is arra, hogy senki se férközhessék a fátyol titka mögé ápolónőjén és fekete inasomon kívül, aki rendíthetetlenül ragaszkodik hozzánk. Ez is volt az oka annak az igyekezetemnek,

hogy a kerti háznak az én kertemre nyíló ablakát felszámoljam.

Lilly kábultan hallgatta – íme, büntelenül áll előtte a férfi. Homlokáról a vélt bűn helyett, amely titokzatossá tette bátor, kihívó megjelenését, most nemes gondolatokat olvasott le... Gyermekkor óta megszokta a fiatal lány és így határozott jellemvonásává lett, hogy a le nem vezekelt sértés tudatát ne tűrje meg lelkében. Dacossága és akaratosága ellenére sem kellett őt sohasem bocsánatkérésre kényszeríteniük szüleinek. Ha meggyőződött arról, hogy másokkal szemben hibát követett el, szinte szenvedélyes hévvel és bőbeszédűséggel tette azt jóvá. De még sohasem érezte ennyire ellenállhatatlannak a vágyat, hogy jóvátegye az okozott sérelmet, és sohasem érzett olyan részvétet, mint ebben a pillanatban.

Lehet, hogy a férfi megérezte, mi megy végbe a lányka lelkében, mert újra keze után nyúlt. Ezúttal kimondhatatlan gyöngédséggel. Ajka elhalványodott, ami rendes kísérője a lélek megrázkódtatásának.

– Lilly – mondta, és most hagyta el a lányka neve először ajkát –, eddig egy téveszme ellen kellett küzdenem. Most, hogy eloszlott, talán megvilágosodik körülöttem a világ. Emelje fel csak egyetlenegyszer tekintetét hozzám, és meg fogja látni, hogy csak a rágalom vethetett rám gonosz fényt... Nem akarok jobbnak látszani, mint amilyen vagyok, maga előtt legkevésbé. Nem tudnám elviselni a gondolatot, hogy maga megtévesztettnek érezze magát... Heves, szenvedélyes természetű vagyok. Mint gazdag család egyetlen gyermekét az egész világon mindenütt nyitott ajtók vártak. Bele is vettem magam az élet forгатagába, mint ezren mások, akiknek az enyémhez hasonlók voltak körülményei... Ne ítéljen el ezért, Lilly. Nem merültem el, és eltévelyedéseim felismerése után csak annál nagyobb hévvel kutattam igazi énem után... Most ott tartok, hogy nyugodtan kapcsolhatom össze életemet egy édes, tiszta lánnyal. A maga ideérkezése előtt erre a lehetőségre nem is gondoltam, mert nem volt jó véleményem a nőkről... De maga elem került és olyan szemmel nézett rám, amelyből a szűz megható dacossága és a gyorsan gondolkodó, mozgékony szellem szikrázott felém.

Kocsi gördült ekkor a kerti ajtó elé. Lilly ijedten összerezett és kísérletet tett arra, hogy kezét elvonja a férfitől, ez azonban szorosan fogta és emelt hangon, szakadozott lélegzettel] beszélt tovább:

– Így ráeszméltem, hogy a tiszta, igaz szerelem nem lélektelen fogalom, hanem maga a boldog valóság, és hogy maga az, akit a sors nekem szánt... Lilly, esküszöm, hogy enyémnek kell lennie és...

A lányka kirántotta kezét a férfiéből.

A kerti út kavicsa nehéz, közeledő lépések alatt csikorgott, és már

hallatszott is Bäbe néni kiáltása.

– Soha, soha! – dadogta Lilly halotthalványan, megvonagló ajakkal tegyen le minden reményről és ne keresztezze többé utamat.

Elszaladt és eltűnt a magas babkarók mögött. Ott várt rá a tanácsos-né, kezében a lányka kendőjével és körüljáratta kutató tekintetét a kertben. Haragudott, amiért Lilly kebléről hiányoztak a rózsák. Gyorsan lenyesett néhányat és eközben elkerülte figyelmét, hogy akit megszidott, hamuszürke arccal, roskadozó lábbal állt előtte.

Lilly némán szállt a kocsiba. Az a tompa érzés hatalmasodott el rajta, hogy beláthatatlan szerencsétlenség szakadt rá és éjszakánál sötétebb bűn terheli lelkét.

Hetedik fejezet

Az úgynevezett zöld szoba, hatablakos nagy sarokterem a tanácsosné házában, örökösen behajtott ablaktáblák és bereteszelt ajtók között borongott éveken át, pedig az öreg Erich idejében sok fényt és pompát látott. A mennyezetig érő falitükrök akkor büszke hölgyalakokat mutattak magasra csavart frizurával és hosszú uszályal, meg férfiakat, akik atlaszból, sujtásokból és csipkékből összeállított ruhát viseltek. A parkettás padló számos menüettre emlékeztetett, amelyet a város előkelőségei táncoltak rajta magas sarkú cipőben, ünnepélyesen és méltósággal.

Évenként csak kétszer nyitották ki az ablaktáblákat néhány napra. Aki Bäbe néni szokásait ismerte, tudta, hogy ilyenkor nagy mulatságra készül, amelyre összes barátját meghívja. Nagy csodálkozásukra, Sauer és Dora ezen a nyáron sokkal korábban kaptak parancsot a zöld szoba kiszellőztetésére, mint azelőtt bármikor. Erre a változtatásra okot Lilly „állandó fejlődése” adott, ahogy a tanácsosné kifejezte magát. Bäbe néni valósággal a sötétben tapogatózott a fiatal lányt illetően, pedig régen még a szeme rebbenését is megértette. Sok találgatás után arra a meggyőződésre jutott, hogy Lillyt honvágy gyötri és ezért önfeláldozó készséggel felajánlotta neki, hogy utazzék haza Berlinbe. A lányka visszautasította ezt az ajánlatot, mégpedig olyan kitörő heveséssel, amely valósággal halálos ijedtségnek látszott.

Ettől a pillanattól kezdve aztán nagy erőfeszítéseket tett, hogy vidámabbnak lássék. Bäbe néni pedig éjjel-nappal azon gondolkodott, hogyan téríthetné el Lillyt szomorú gondolataitól.

Az estélyre sok – fiatal és öreg – vendéget hívtak meg, és a tanácsosné maga vigyázott arra, hogy az öreg urak és hölgyek kártyaasztala mellett a tánc számára is maradjon hely.

A zöld szoba, amelyet a levegőtől és világosságtól egyaránt óvtak, nagyjából megőrizte eredeti frissességét. A falak faragott faburkolatán az aranyozás még élénken csillogott a kíváncsian beosonó napsugarakban, a mennyezet mitológiai jeleneteket ábrázoló festményén pedig frissen hatottak az alakok hússzínei, amelyekben annyit gyönyörködtek azóta régen megtört szemek. Csak néhány gyakorlatlan kéztől származó női pasztell arckép színei halványodtak el a reneszánsz stílusú terem falain, és ruhájuk élénkpiros színe vált szennyes-kopottá.

A kandallóban a nyári meleg ellenére is lobogott a tűz. A dohos levegő utolsó maradványait kellett a tűznek a kéményen át eltávolítania. A szoba közepén még ott álltak a kerti házból odaszállított bútorok és festmények. Bäbe néni úgy akarta, hogy ott is maradjanak, mert a nagypapa nagyon szerette ezt a szobát. Lillyvel együtt óvatosan megtisztították és lemosták a képeket és

mehagyták Sauernek, aki éppen akkor tért vissza a városból, hogy aggassa fel őket a falra.

Az öreg bizonyos ünnepélyességgel lépett a szobába. Lilly jól ismerte az öreg inas furcsaságait, és széles arca kifejezésén azonnal észrevette, hogy fontos újsággal tért haza. Sauer a falhoz tolta az egyik hosszú lábú, párnázatlan tölgyfa széket, és mialatt vizsgálta a falon a helyet, ahová a legnagyobb képet akaszthatja, megszólalt:

– Örülhet, asszonyom, nemsokára nyugta lesz... „Az odaát” – a tanácsosné jelenlétében sohasem ejtette ki a szomszéd nevét – holnap elutazik, megy ki a nagyvilágba, esetleg a tengerentúlra is. Holmiját már becsomagoltatta... Kocsisa mesélte el a péknek, akinél a tortákat megrendeltem.

Lilly némán támasztotta a falhoz az Oresztész-képet, amelyet éppen a kezében tartott. Összeszorított ajkát nem hagyta el egyetlen hang sem. Az alvajáró mozdulataival indult az ajtó felé. A magas tölgyfa ajtó súlyosan csapódott be mögötte, de sem a tanácsosné, sem az öreg Sauer nem vett észre a lánykán semmit. Bäbe néni Sauer bejelentését látszólag egykedvűen fogadta, de azért egy pillanatra az ablak felé fordította arcát, mialatt az öreg Sauer reszkető lábbal lépett fel a székre. A pasztellképeket leemelték a falról, és Sauer az egyiknek a helyére az Oresztész-képet akasztotta fel a vén, meglazult szögcre. De ennek súlyos volt a teher. Alig vette el kezét Sauer a képről, az lezuhant. Az öreg utánakapott, aminek az lett a következménye, hogy a kép a kandallóhoz repült és megakadt a kandalló egyik hegyesen kiálló díszén, mégpedig nem is keretével. A kiálló rézdísz belehasított a képbe. Tisztán hallani lehetett a vászon behasadásának finom, éles hangját.

– No, ne vedd rossz néven, Sauer, de nagyon ügyetlen vagy! – kiáltotta a tanácsosné haragosan.

Az öreg ijedten szállt le a székről és leemelte a képet. Oresztész arcát hüvelyk hosszúságú szakadás torzította el.

– No, nézd mit csináltál! – méltatlankodott a tanácsosné és magasra emelte a szakadt vásznat, hogy ugyanakkor rémülten tegye le ismét.

A meglepetés ijedelmében elsápadt az arca. A kép hasadékán keresztül egy másik festmény, egy idegen, barna szempár nézett rá tüzesen és mégis megható gyöngedséggel.

– Menj ki, Sauer! – dadogta a hölgy és tenyerét gyorsan rátapasztotta a szakadt részre. – A képeket majd később akasztod fel... Ki, gyorsan ki!

Fölemelt kezével az ajtóra mutatott, s a kétségbeesett Sauer gyorsan el is tűnt.

Mély sóhaj szakadt fel ekkor a tanácsosné kebléből. Ollót fogott és reszkető kézzel, de határozottan és kíméletlenül végigvágta a kevéssel korábban még annyira féltett képet. Rongyai széjjelváltak, mire zöldesszürke háttérből elbűvölően szép leányalak képe vált ki

és elevenen mosolygott rá a rémülettől megkövült hölgyre.

A hosszú fogság nem tett kárt a lányalak arcának rózsás frissességében. A festett napsugár, amely a mesteri kézzel alkotott hajhullámokat bearanyozta, töretlen fényben osztotta meg a lányalakkal a hosszú fogságot, és nem porosodott be a barna bársonyruha sem, amely puhán, könnyedén és szinte megfogható ráncokban ölelte körül a bájos alakot. Lent a kép sarkában ott volt a festő neve: „A. Van Dyck”.

– Mégis ő volt! – mormogta maga elé a tanácsosné hangtalanul. – Hubertéknek igazuk volt, amikor tolvajnak nevezték... Borzasztó, borzasztó... És ő tovább élt ez után a gyalázatosság után és nyugodtan tűrte, hogy hozzátartozói szidják a meglopottakat!.. Ezért is volt utolsó szava „a kerti ház”, és ezt az utolsó szavát szent hagyatékként tisztelték és őrizték!... Erich minden utóda abban a tudatban halt meg, hogy gyűlöletük jogos volt. Csak nekem, az utolsóknak jutott osztályrészül ez a rettentő felismerés. Nekem kell „annak odaát” bevallanom, hogy a tiszteletreméltó Erichék nyolcvan esztendőn keresztül csalók voltak!

Merőn nézett a hallgató arcra, amely olyan kedvesen és gyanútlanul mosolygott bele a világba, és irtózattal gondolt a pillanatra, amikor nagyapja megőrülve a szenvedélytől, amely elhatalmasodott rajta, beosont a gyanútlanul bizakodó család nyitott házába, majd arra a magányos órára, amelyen magára zárt ajtó mögött megfestette az Oresztész-fejet, hogy mögéje rejthesse rettentő titkát. És ez az Oresztész-fej csaknem egy évszázadon keresztül fődte be irigyen az ártatlanságnak és kellemnek ezt a festett lányalakját, hogy helyette a világnak a rossz lelkiismeret torz arcvonásait mutassa.

A tanácsosné egy pillanatig sem habozott a tekintetben, hogy a képet jogos tulajdonosának vissza kell adnia, mégpedig habozás nélkül, azonnal, hisz másnap reggel elutazik...

Milyen rettentő feladat! Meg kell kérnie eddigi ellenségét, hogy kímélje meg nagyapja becsületét.

Elszánta magát rá, mert szigorú és megvesztegethetetlen igazságérzete azt mondta neki, hogy vezekelnie kell a sok évtizedes igazságtalanságért... De ha arra gondolt, hogy a fiatalember fölényesen és kíméletlenül fogadja majd, vér öntötte el agyát. Félt saját, gyorsan felfortyanó haragjától is, mert esetleg mindent elront vele. Heves lelki küzdelem után kilépett a zöld szobából, rázárta az ajtót és a folyosón elcsukló hangon Lilly után kiáltott. Nem kapott választ.

A lányka, miután a szobát elhagyta, a kertbe ment ki. Nem gondolt másra, csak arra, aki holnap búcsú nélkül elmegy. Azt mondta neki: „Ne keresztelje többé utamat.” Tényleg ez lenne az utolsó szó, ami köztük esett?... Lehetetlen!... Továbbment, de nem a hosszú kerülőt tevő kavicsos úton. Keresztülvágott a

konyhakerten és a bokrokon.

Nem érezte, hogy a forró délutáni nap égeti fejét, nem törődött a bokrok töviseivel, amelyek ruhájába akaszkodtak, nem hallotta a fölvert madársereg ijedt csipogását.

Belépett a kerti házba. Ott hevert még a padlón a sérült fal törmeléke. A falrés erősen kitágult, alul a rés alacsony lépcső magasságát érte már csak el. Kíméletlenül összetaposott virágágyból vitt hozzá az út a túlsó kert felől.

Első ízben látta most a lányka fényes napsütésben a szomszéd házat és kertjét, ezt a kis csodavilágot, amelyet művészien finom és harmonikusan érző lélek teremtett meg.

A bólogató virágfejek között finom szellő lengedezett. A szökőkút csobogása panaszként hangzott, amiért elhagyottan, elárvult paradicsom közepén, emberi szemnek látatlanul kell kristálytisza vizét széjjelpermeteznie.

Odaát a csöndes, hűvös lombsátor alatt valaki járkált. Lassan, hallgatagon. Nem a szomorú nő volt hosszú, fehér ruhájában, aki rejtelmességével akarata ellenére is Lilly és szerelme közé állt. A férfi volt. Mellén összefont karral, leszegett fejjel jött egyre közelebb...

Hogyan is tételezhette fel, hogy e világos homlok mögött rossz gondolatok és bűnös, erőszakos szenvedélyek bújnak meg? Hogyan volt lehetséges, hogy szerelmes szavaival szemben is kitartott az ódon, megfakult családi hagyomány és saját gonosz elvei mellett? Hogyan gondolhatta, hogy szíve nyugalma még visszatérhet azután a halálos döfés után, amelyet önmaga felelőtlen túlbecsülésében ejtett két egymásnak rendelt ember szerelmén?

A férfi egyre közelebb jött. Lilly a helyén maradt. Lázasan dobogó szívvel, kecses alakja, mint türelmesen váró gyermek, mozdulatlanul állt a falnyílásban. Jobbjával az egyik gerendára támaszkodott. Arca a kerti ház falának sötét háttérében szinte kísértetiesen világított...

Ág ért a magányos sétáló arcához. Felnézett, tekintete összetalálkozott Lilly szemével. Megállt. Mintha földbe gyökerezett volna a lába.

– Lilly! – kiáltotta olyan kifejezéssel a hangjában, amelyben a gyönyör a fájdalommal, a reszkető félelem a felujjongó örömmel párosult... Néhány lépéssel mellette termett. Megfogta kezét. A lányka tűrte. Lélegzetét is visszafojtva lehajolt hozzá, hogy arcába nézzen. A lányka mosolygott és nem fordította el tekintetét lázasan kutató szeme elől.

– Lilly – szólalt meg végre reszkető, színtelen hangon a férfi. – Idejövetele a legnagyobb kegyetlenség volna, ha nem...

Abbahagyta és eleresztette a lányka kezét.

– Nem kerestem a viszontlátást – kezdte újra. – Nem akartam, hogy megvessem magamat, múltkori kijelentése után saját

magamnak adott szavammal kellett gátat emelnem lázadó érzéseim elé, mert látása már olyan életfeltétellé vált, akár a lélegzetvétel... Azok közé a természetek közé tartozom, akik örökké szeretnek, ha egyszer megszerettek valakit. Sohasem felejttem el, Lilly, soha! De tetszelegni sem akarok magamnak a boldogtalan szerelmes szerepében... Elmegyek, Lilly! Messze föld választ majd el bennünket egymástól, és az idő talán egyszer mégiscsak kigyógyít... Ebben a pillanatban még nem kívánhatom magának, hogy legyen boldog nélkülem is. Ez a saját magam keresztre feszítését jelentené, márpedig a mártíromsághoz nincs meg bennem a kellő türelem. A gondolat, hogy valaha is másé lehet, felforralja véremet és a „legyen boldog” kívánság könnyen átokká változhat...

Hirtelen abbahagyta és tekintete Lilly fölött a tanácsosné házára szegeződött. A lány hátrafordult. Az ajtóban ott állt a tanácsosné. Látszott rajta a borzalom, amelyet rettentő felfedezése váltott ki. Arca dúlt volt, de nagy, világos szeme különös fényvel és megmagyarázhatatlan kifejezéssel pihent a fiatal páron.

Lilly nem sietett oda hozzá. Ellenkezőleg, szorosán odaállt a férfi mellé, mintha ott volna a helye és sehol másutt a világon.

– Elkéstél, néni! – mondta határozottan, és arcára kiültek az izgalom rózsái. – Ha nem taszít el magától Dorn, amiért erőm botor túlbecsülésében mélyen megbántottam, akkor az övé vagyok... Családom jótevője vagy. Bába néni. Amióta eszemet tudom, szerettél és gondoztál, mintha saját gyermeked lettem volna. Még csak az imént is szüleim mellett volt a helyed a szívemben, és azt hittem, más ott rajtatok kívül nem is fér el... Most minden megváltozott! Erőszakkal akartam magam a lehetetlenre kényszeríteni, csak hogy irántad való hálám ne fakuljon el. Egyedül Isten tudja, mennyit küzdöttem és szenvedtem az utóbbi napokban. De hiába hunyod le szemed a világosság elől, az mégis világosság marad. Az örök szerelem ellen hiábavaló minden küzdelem!... Mondj hálátlannak, vond meg tőlem szeretetedet, kimondhatatlanul szomorú leszek, de azért őt követem.

Régen a férfi karjai között pihent már. Szerelmese az első szavaknál feléje tárta karját és átölelte. Valóban úgy látszott, mintha ez a boldog halandó olyan nehezen elért tündérét azonnal magával akarná vinni házába. Az a magas alak és esetleges kifogásai nem léteztek már többé számára. Szinte megittasulva csüngött a lányka ajkán, amint az néhány határozott szóval átadta magát neki.

A tanácsosné közben közelebb jött és szigorúan szabott ajka körül görcsös sírás vonaglott. Lilly még sohasem látta ilyennek.

– Fogalmad sem lehet arról, gyermekem, mennyire szeretlek, különben nagyobb bizalommal lettél volna irántam – mondta szokatlanul szelíden. – Nem vitatkozom veled, mert engem terhel a hiba nagyobbik része. Előítéleteim ellenére is másként bíráltam volna el az esetet, mint hitted. Csak annak megfontolására hívtalak

volna fel – és ezt megteszem most is helyes-e, hogy rábízd jövődet, amikor nem ismered múltját? Az a kevés, amit tudunk róla...

– Ne tovább, néni! – kiáltotta Lilly hevesen, és ugyanakkor eltakarta tenyerével szerelmese ajkát, nehogy megszólaljon. – Az a kevés, amit tudunk róla, helyesebben, amit szégyenletes módon feltettünk róla, a legnemesebb testvéri szeretetből fakadt. Neked is bocsánatot kell tőle kémed csakúgy, mint nekem.

– És édesapád?

– Helyeselni fogja választásomat, ha megismeri Dornt.

– Nos, akkor nincs egyéb mondanivalóm, mint az, hogy elhatározásod boldoggá tesz engem is... Lilly, a te feladatod, hogy Erichéknek Herberték ellen elkövetett súlyos bűnét jóvátedd.

*

Kevéssel utóbb mind a hárman a végzetes kép előtt álltak a zöld szobában.

Bäbe néni reszkető szóval mondta el, hogyan fedezte fel a műkincset nagyapja képe mögött, aztán vélt ellensége felé békülésre nyújtotta kezét.

A férfi jobbával megszorította a kezét, baljával pedig hirtelen megragadta a képet és a kandalló tűzébe dobta.

– Amit tettem, merénylet az emberiség ellen – mondta nyugodtan –, de jobb, ha egy műkinccsel kevesebb van a világon, mintha a kép látása folyton fájdalmas emlékeket ébreszt.

– Nem, nem! – kiáltotta a tanácsosné és kikapta a képet a magasra csapó lángokból, amelyek már belekaptak az Oresztész-kép rongyaiba. – Maradjon meg mások öröme és örök figyelmeztetésül nekem, hogy emberek vagyunk, és könnyen tévedhetünk!

Másnap munkások jelentek meg mind a két kertben és vidám dalolás közben lebontották a zöld sövényt és vele együtt a kerti házat. A keskeny földcsíkon, amelyen egykor azzal ültették el a sövényt, hogy „nőjön fel egészen az égig”, meg ott, ahol csak kevéssel korábban a szerencsétlen Oresztész kép nézett le a falról, a gereblye finom nyomai szántottak végig.

A titokzatos ismeretlen esetenként egyre bágyadtabban járja azóta a kerteket. Félelme és aggodalma elmúlt. Tudja, hogy gyöngéd részvét és szeretet veszi körül. Különösen az öreg Dora foglalkozik vele szeretettel. Le akarja vezekelni, amit egykor rágalmozó kedvvel vétett ellene. Sauer, akit akkor láttunk utoljára, mikor meg-megbicsakló térddel támolygott ki a zöld szobából, most a megnagyobbodott kertben fújja a füstöt rettentő pipájából. Mióta tudja, hogy a néger, akiről azt hitte, hogy pokolfajzat, a leghűségesebb és legbecsületesebb szolgája urának, még

türelmetlenebbé vált Dora hajmeresztő, ördögi történeteivel szemben.

VÉGE